

ELŐFIZETÉS

MELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
8-hasábos petty sor egyszer 20 fl.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, október 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: Rendiség a lóversenyen.
- A képviselőház ülése.
- A póttartalékosok szolgálati ideje.
- Délutáni ülések.
- Weitszer János levele.
- Kejtélyes panama Buttyinban.
- Lóverseny Kisjenőn.
- A második sporttelep.
- Öngyilkos fiatalasszony.
- Labdarugómérkőzés a sporttelepen.
- Az aradi új pénzügyigazgató.
- Tárcs: Mindörökké — soha többé. Irta: Hevesiné-Sikor Margit.
- Osarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromáról. Irta: Galsai Kovács Ernő.

Rendiség a lóversenyen.

Arad, október 20.

A legutóbbi vasárnapot egy jól sikerült lóverseny tette Kisjenőn emlékeztetővé, a lóversenyt pedig — amint mondani szokás — egy kellemetlen incidens. Ezt pedig nemcsak a szólásforma kedvéért mondjuk kellemetlennek, hanem tényleg az volt, mégpedig a verseny-intézősége, a szereplőre, s a közönségre egyaránt. Az intézőség visszás helyzetbe került, a történet szereplője úgy érezte magát, mint a kit lefokoztak, a publikum pedig hangosan kiabálta, hogy nem barátja a rossz tréfáknak.

Az történet Kisjenőn, hogy az egyik futam győztesét diszkvalifikálták azon a címen, hogy nem urlovas lovagolta az elsőnek beérkezett paripát. Diszkvalifikálták azért, mert a verseny-szabályok feltételül

kötötték ki, hogy az illető futamban csupán urlovas lovagolhat.

Azzal nem akarunk foglalkozni, hogy a kisjenői lóverseny intézősége miért engedte indulni a nem urlovas lovas, s ha engedte futni, miért nem fogadta el győzelmét; azzal sem foglalkozunk, hogy a közönség, mely a győztes lóra fogadott, ilyenformán elveszítette a pénzét; de erősen érinti demokrata érzésünket a diszkvalifikálás, ha meggondoljuk, hogy miért nem vették számításba a kérdéses győzelmet.

A versenyen professzionátus lovas, azaz zsoke nem lovagolhatott. Az ilyen lovas győzelmét (ha egyáltalában lóra engedik ülni) természetesen törölni kellett volna.

De vajjon professzionátus lovas ült-e ez esetben a nyeregben? Nem, hanem olyan valaki, aki passzióból lovagolt, mint a verseny többi lovasa.

Mi volt tehát a büne, melyért diszkvalifikálták?

Nem lehetett, s nem is volt más, mint hogy az illető lovas, ki Dobó István becsületes szegedi gazdának a fia, nem vették be az urlovasok maguk közé urnak. Nem vették be, mert a versenyszabályok szerint csak azt a lovasot illeti meg az uri jelző, ki valamely lovar-egyesület, vagy klub tagja. A fiatal Dobó pedig dehogyan is lehetne ilyen, hiszen egyszerű gazdálkodó csupán, aki paraszt módra öltözködik. Az mit sem változtat a dolgon, hogy a gazdaságában olyan lovakat nevelnek, melyek dicsőségére válnak a ma-

gyar félvér-tenyésztésnek. Az mellékes dolog, s csupán az jön számításba, hogy Dobó nem olyan ur, aki valamely előkelő egyesület tagja lehetne. Képviselőnek esetleg megválaszthatóan, mint a hogy bekeült a törvényhozók közé Makkai Zsiga, arra azonban nem méltó, hogy egyik-másik vidéki gyepen együtt lovagoljon urlovas urakkal.

A lovat még csak odabocsátják a gyepre, — annak ugylátszik elég urias a szőre — a gazdáját azonban nem, Igen, mert a lova félvér, míg a gazdájának semmiféle vére sincs a teliverü urlovasokhoz mérten.

Igy történt azután, hogy a fiatal Dobót, ki győztesnek hozta be paripáját, ki kellett dobni a társaságból. S véletlenül súlyosította helyzetét az a körülmény is, hogy olyan helyről dobták ki, ahová előbb önként beengedték. Hagyták futni, hagyták abban a boldog érzésben élni egy darabig, hogy urjelzővel ellátott lovas, azután lefokozták.

S mindez a sport égisze alatt történt. Pedig a sportnak az lenne a feladata, hogy a különböző társadalmi rétegeket egybeolvaszsa, s ime mennyire különbséget tesz ember és ember között. Dobót kiközösítik a társaságból s tudtára adják, hogy nem méltó a lovához, mely ellen nem tettek kifogást, lévén az sokkal előkelőbb, mint a gazdája.

Nohát az ilyen felfogás, akár a versenyszabályzat, akár a versenyintézőség ad neki létjogot, elévült, elkorhadott, nem a mai világba való. Demokrata érzésünk

TÁRCA

Mindörökké — soha többé.

Irta: Hevesiné-Sikor Margit.

Néhány perccel előbb még forrón süttött le a nap a puszta sárga homlokjára és most egyszerre hirtelen elsötétült az egész láthatár; terhes fekete felhőket hajtott a hirtelenül kerekedett szél és szörnyű dördülés rázta meg az eget.

A kedélyes csevegésbe merült két hölgy ijedten állott meg sétája közben.

— Szent Isten! micsoda égiháboru jön! — kiáltott föl az egyik. Nézd, szinte ólomszínű az egész ég! Meg fogunk ázni, mint a kacsák!

— Nem menekülhetnénk valahova?

— Bizony, jó félóra járásnyira vagyunk a várostól. Legfeljebb Mészárosékhöz menekülhetnénk, az ő villájukat 5 perc alatt elérnénk. Jó ismerősök; kedves fiatal házaspár; szívesen fognak látni bennünket, avval magasan föl-emelve fehér ruháját, a hulló nagy esőcseppek ellen kifeszítette csipke napernyőjét és apró lábával futásnak eredve, vigan kiáltotta: „Utánnam Magdus“!

A magas, karcsu leány mosolyogva követte menyecske barátját és csakhamar elérték a

csinos kis villát, nonnan derült, vig társaságzaja hallatszott.

— Rosszkor jöttünk, ugy-e? kérdezte a sürgölődő háziasszonyt, aki egy sereg kávécsészébe töltögette a tejszint.

— Sőt a legjobbkor! — felelte barátságosan és bevezette vendégeit a szalonba, — férjem hugának az eljegyzését ünnepejük ma — magyarázta, és örülünk a kedves, váratlan vendégeknek; avval sorba bemutatatta a társaság tagjait, de az ujonnan érkezett vendégek-nél kérdőleg nézett az ismeretlen leányra.

— Bocsánat — kacagott a barna menyecske, el is felejttem bemutatni a barátómet, Felsőöri Magdát. A fővárosból jött engem meglátogatni, hogy ne legyenek addig se egyedül, míg az uram berukkol...

A leány nevének hallatára hirtelen megfordult egy magas, nyulánk férfi alak ott, a távolabbi ablakmélyedésben, és míg sötét pirfutotta el arcát, bágyadt szemei meglepett csodálkozással néztek a leány csinos, de elviruló arcára.

— A sógornóm vélegénye: Antal Elemér... mutatta be őket egymásnak a háziasszony.

A leány összerezzenett és nagy szeméit ijedten fordította el a fürkésző, szomorú tekintetétől, míg elfogultan fogott kezét a csinos fiatal menyasszonnyal.

— Különös szeszélye a sorsnak ez a furcsa

találkozás, sugta a fiatal asszony észrevétlenül barátjának fülébe.

A társaság csakhamar visszatért kedélyhangulatába és fesztelenül folyt tovább a csevegés. A boldog kis menyasszonyt kihívta sógornője valamért; a vőlegény is kiment utána, de csakhamar visszajött és oda ült éppen Magdával szemben.

Tekinteteik ismét találkoztak; a leány zavartan fordította feléje piruló arcát és látszott rajta, hogy feszélyezi a fiatalember sajtóságos nézése, mely úgy tünt fel előtte, mint egy panaszos szemrehányás.

Egyik fiatal leány oda ült a zongorához: „Jöjjön Antal ur, hegedüljön, én majd kísérem fogom“! és az egész társaság oda fordult a vőlegényhez: igen, igen, hegedüljön, már olyan régen nem hallottuk!

A fiatal férfi szó nélkül fölállt, hogy eleget tegyen a közös kérelemnek; de már az első piéc után türelmetlenül állt föl helyéről a zongorázó leány és félig tréfásan, félig bosszusan mondta: Kegyed ma kiálthatatlanul szórakozott, Antal ur, mintha csak a teste lenne itt körülöttünk, a lelke nem.

Ez, mintha helyre akarná hozni a hibáját, elkezdett hegedülni avval a mély érzéssel, lendületes könnyűséggel, elragadó kellemmel, mely közvetlenségével mindig úgy elbűvölte hallgatóit.

Régi, régi dalokat játszott, melyeket évek

minden erejével tiltakozunk a rendiség fel-támasztása ellen, legyen az a törvényho-zás házában, vagy a löversenyterén, fennt az ország szívében, vagy Kisjenőn.

Avagy a félvérletényesztés köntösén is meglátszik már — az idők jele!

(—)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 20.

A mai ülés szenzációja néhány zsebtolvaj működése volt, azaz hogy nem is a mai napé, hanem a tegnapié, csak hogy ma vett róla tudomást a t. Ház. Vasárnaponként ugyanis bebo-csátják az érdeklődő közönséget az új or-szagházba, hogy annak káprázatos pompájában gyönyörködjenek az istenadta nép is. Az in-tézkedés nagyon helyes volt. Csoportonként jött be a közönség és gyönyörködött délelőtt 9-től délután kettőig. Időközben azonban eltűnt az egyik tűzoltó zseborája; egy törülköző és egy kabát. A háznagy hivatal tehát egyelőre beszüntette a csoportos bevonulást.

A Ház pedig nagy rövidesen végzett a kvó-tával. Előbb azonban Széll Kálmán minisztere-lnök polemikus beszédben cáfolta meg az ellen-zéknek és különösen Beöthy-nek összes érveit. A Ház a beszédet nagy érdeklődéssel hall-gatta meg.

Szóba került aztán az ülésrend megváltoz-tatása is és a szünet után Visontai interpellált.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Rabár Endre bíráló bizottsági tag, továbbá Andrásy Tivadar gróf, Apáthy Péter és Ragályi Béla, az összeférhetlenségi bizottság tagjai letették az esküt.

Elnök felkéri a képviselőket, hogy lakásai-kat jelentsék be.

Következett a napirend:

(A kvótáról szóló királyi kézirat.)

Babó Mihály: A miniszterelnök nem vál-totta be programszerű ígéretét, hogy a jog és törvény útján halad, mert a kvótát nem tör-vényjavaslat alakjában hozta a Ház elé, és meg sem kísérelte, hogy a parlamentek a kvótát tárgyalják. A kvóta összege elviselhetetlen. Hí-vatkozik Horánszky Nándor tanulmányára, a mely kétségtelen módon mutatta ki, hogy a

régi kvótánál magasabbat az ország nem fizet-het, sőt annál kisebb kvóta illeti meg Magyar-országot. A királyi döntést nem veszi tudomásul.

Molnár Józsa: Magyarország 300 millió ka-matot fizet. Ennyire megterhelt ország tehát nem vállalhat el újabb terheket. Ezért sem fo-gadja el a kvótát. Egyébként, miután Babó már elmondta mindazt, amit ő elmondani akart, csak annyit jelent ki, hogy a döntést nem veszi tudomásul.

(A miniszterelnök válasza.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Mindenek-előtt tiltakozik az ellen, hogy ő a külügyekre befolyást nem gyakorolna. Igenis, a törvény keretén belül befolyik a külügyekre. (Helyes-lés.) A mi már most a kvótát illeti, semmi olyasmi nem történt, a mi törvényes szempont-ból kifogásolható volna. Elismeri, hogy a két országgyűlésnek tárgyalnia kell a kvótát. Meg is kísérelték. A magyar országgyűlésben tár-gyalták is négy év előtt a kvótát, de a reichs-rath nem tárgyalta, mert munkaképtelen volt. Most pedig másodszor feleslegesnek mutatko-zott az újabb tárgyalás, mert a reichsrathban ki-jelentették, hogy nem tudják, nem is akarják tárgyalni a kvótát.

Nos, ha így a két parlament egyezsége előre ki volt zárva, a királynak döntése vált szükségessé. Azt mondta Beöthy, hogy a kvóta döntést törvénybe kellett volna cikkelyezni. Ezt nem ismeri el; nem pedig azért, mert a királyi döntés épen a törvény értelmében tör-ténik (Helyeslés.) Nem ismeri el Beöthy ama állítását, hogy a kiegyezés csődöt mondott volna. Sőt épen a mostani nehéz viszonyok, a melyeket 67-ben előre látni nem lehetett, bi-zonyítják, hogy a kiegyezés bölcs és állandó jellegű mű, mert hiszen a kiegyezés összesége mind mai napig érvényben maradt. Csődről be-szélni tehát legalább is megtévesztése a té-nyeknek. (Élénk helyeslés.) A mi Beöthy hár-mas előfeltételét illeti, kijelenti első sorban, hogy Ausztria soha ingerenciát Magyarország belügyeibe nem gyakorolt. A mi az osztrák hagyományos politikát illeti, az idők erősen megváltoztak, és erről ő semmit sem tud. A nagyhatalmi állás fenntartása közös érdek.

Beöthy Ákos: Deák Ferenc tiltakozott a nagyhatalmi állás kifejezése ellen is. (Nagy zaj.)

Elnök (csenget.): Ne tessék közbeszólni!

(A mult és jelen.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Beöthy azt mondta, hogy a rendi országgyűlés alatt jobban boldogult az ország. No hát ez sem felel meg a valóságnak. Mert ma az akkori korral össze sem hasonlítható helyzet állott elő, amely gaz-dasági, kulturális és minden egyéb tekintetben is előnyösebb, mint volt a rendi országgyűlés alatt. (Élénk helyeslés.) Azt mondja Beöthy,

hogy akkor a hadügyminiszternek nagyobb volt a felelőssége. Ez sem áll, mert a hadügymi-niszterre akkor egy pénzügyminiszter vigyá-zott, most pedig két pénzügyminiszter. (Tet-szés. Derűtség.) Aki tudja, hogy minő alkudo-zások folynak most minden egyes tétel fölött, az nem állíthatja, hogy könnyen állapítják meg a költségeket. Aztán a hadügyminiszternek igenis meg van a maga felelőssége, amit Beö-thy tagadásba vett és ami közjogi tévedése Beöthynek, mert a hadügyminiszter igenis fe-lelős a delegációnak. (Nagy zaj.) A delegáció ellenőriz minden ténykedését. Magyarország gazdasági érdekei igenis meg lesznek óva, csak várja be Beöthy a fejleményeket. (Tetszés.) Beöthy kicsinyléssel szól a kormányról és a többek között azzal vádolja, hogy a kvóta föl-emelését is ő okozták. Elmondja tehát a kvó-tabizottságok tárgyalásait és az összes eddigi fejleményeket, amikből kiderül, hogy sehol semmiben Magyarország jogait fel nem adták, de méltányosan és igazság szerint jártak el. Ha ő kis kaliberű ember is, megelégszik azzal, hogy Beöthy nagy kaliberű érveit megcáfolja. (Derűtség.) Hogy ki kettőjük közül igazán Deákparti, arra nézve csak azt mondja, hogy a ki egy beszédben annyi közjogi tévedést árult el, mint Beöthy, az nem lehet Deák-parti. (Tet-szés.) Kéri a döntést tudomásul venni. (Élénk helyeslés.)

Elnök kérdésére a királyi kéziratot a Ház tudomásul vette.

(A munkarend.)

Széll Kálmán miniszterelnök felkéri a bi-zottságokat, hogy mielőbb tárgyalják le javas-lataikat. Két héten belül a Ház csak időközön-ként tárgyaljon, míg el gendő anyag áll ren-delkezésre. Így szerdán a pénzügyminiszter be-terjeszti a költségvetést. Ugyanakkor szóló 5 törvényjavaslatot terjeszt be.

Lukács Gyula: Kérde, mi lesz a szabadten-geri hajózásról szóló javaslattal?

Széll Kálmán miniszterelnök: Legközelebb beterjeszti Láng miniszter az új javaslatot.

Thaly Kálmán mély sajnálkozásával fejezi ki a felett, hogy a kormány nem gondoskodott kellő munkaprogramról és a képviselőház ugy-szólván tétlenül tölti idejét.

Széll Kálmán biztosítja a Házat, hogy munka van bőven; itt van az új perrendtar-tásra vonatkozó törvényjavaslat, a katonai re-form javaslatok stb., azonfelül az összes bizott-ságoknak van dolguk elég.

Thaly Kálmán nem találja helyesnek, hogy míg a bizottságok működnek, addig a Ház szüneteljen.

Apponyi Albert szerdára tüzi ki a legköze-zelebbi ülést, a mikor is a pénzügyi expozé meghallgatására kerül a sor, egyben válaszolva többszöri felszólalásokra kijelenti, hogy ezental a Ház tagjaival megfogja beszélni az ülések munkaprogramját. Zárt ülést is fog egybe-

óta pihenni hagyott. Most, mintha egyszerre fel akarná kavarni két szívből a multak min-den édes és fájó emlékét; — ideges, resz-kező ujjakkal húzta végig a vonót a hurokon, kicsalva onnan a merengés édes, elringató vá-gyát, a kétségbeesés dühöngését, a boldogság ujongását; a szerelmes csalódást . . . a kinos gunyt, keserű szemrehányást . . . bánatos le-mondást . . .

És a mit el nem mondott ez a négy kis hur, elmondta azt a felhevült arc, reszkező ajak, bánatos tekintet, mely folyton ott nyugodott Magda arcán, panaszos szomorúsággal.

Bántotta, bosszantotta ez a tekintet; úgy félt tőle, világért sem akarta felmelni zavart, lesütött szeméit arra a jól ismert — ah! — valamikor bálványozott arcra. Lehajolt egy albumra és hosszasan nézegette a képeket . . . de nem látott semmit . . .

Csak asszony barátja vett észre min-dent és annál jobban igyekezett a többieket mulattatni, figyelmüket elvonnani, hogy ne is sejtjenek semmit abból a rég elmúlt kis re-gényből, melyről a feledés fátyolát oly hirtelen lebbentí fel a sor.

És azalatt tovább beszélt a fiatalember né-ma ajka, beszédes szeme. A leány megértette ezt a beszédet és szívével élesen törként járta ke-resztül kasul az önvád.

— Nézd, — mondta neki az a gyöngéd, szomorú pillantás — ez volt a kedvenc netád. Em-lékszel-e? Hányszor hegedültem el neked mint

gyermekember és te hányszor lestél rá áhílatos, ragyogó szemekkel. Még kis leányka voltál . . . eleven, mint egy kis ördög; de kedves; oh, nekem kimondhatatlanul kedves!

— Nem volt senki, aki engem szeressen! Apám mostoha volt, anyám mostohább a mos-tohánál, senki se törődött velem, csak te! Ne-ked elmondtam minden bajomat, és te meg-vigasztaltál. Ha édes, lágy hangodat hallottam, feledve volt minden keserűségem, mert szeret-telek eszményi, rajongó, kiolthatatlan szere-lemmel.

Mikor észrevetted, kizörtél, gyötörtél, ka-cérkodtál velem . . . kineveltél, majd ismét re-ményt nyújtottál, egyszer azt hittem, hogy sze-retsz, máskor, hogy közönyös vagyok előtled. . . Pokoli kinokat szenvedtem és mégis boldog voltam, mint aki a hetedik égben van . . . oh, annyira szerettelek!

Igy multak az évek; felnőttünk. Az én szerelmem velem nőtt, velem erősödött, bennem is kifejtett a kacérság, de szellemes voltál, sze-retetreméltó, kedves! oh! az én szívem min-denek fölé helyezett a világon, mindig azért imádkoztam, bár méltó lehessen hozzád.

Egyszer künn heverésztünk a gyepen, az üde, zöld erdőben; emlékszel-e? Körülöttünk virágillat, madárdal, felettünk lombsusogás, verőfényes ég . . . távolról a szénállat odaszállt hozzánk, meg a hazatérő nyáj idylli, egyhangu kolompolása . . . te felemelted ragyogó szemé-det az éghez, és rajongó lélekkel sóhajtottál:

— Mennyi illat, mennyi fény ezen a földön! Milyen szép a te nagy mindenséged, édes Istenem!

— Milyen szép a te teremtésed, Istenem! — vizshangozta az én ajkam és gyönyörítas sze-mekkel néztelek téged, a te átszellemlőt, édes arcodat. „Nincs annyi fény, annyi illat, annyi melegség a nagy természetben, mint az én szí-vebben! — susogtam, hisz szeretlek, Magda, soha ki nem alvó, soha el nem muló örök sze-relemmel!” Oda hajoltál hozzám . . . arcodat érte illatos lehelleted . . . hajad egy kis fürtje megcsiklandozta izzó homlokomat és mikor forró kezeckéd az enyimet érte, összerázkód-tam a gyönyörtől . . .

Nem szóltál semmit, de kiolvastam sze-medből a feleletet; oda vontalak vadul dobogó szívemre, ráleheltem szűzies szerelmem tiszta csókját, fehér homlokodra.

Émiékszel-e?

Azóta sok, sok idő folyt el. Szeretted, ígér-ted, hogy várni fogsz reám. Én küzdöttem, dolgoztam, tanultam. Két év múlva eljutottam, küzdelmeim végső céljához: leraktam a szigor-latokat.

Egy volt hátra még csak: a legnehezebb, legnagyobb, de könnyű szívvel néztem elébe, tudtam, hogy sikerül . . .

De a leveleid mindig hidegebbek lettek, rövidek, fogyatékosak. Az a nap, mikor képe-sítőtmet tettem, megjött tőled a halálos ítélet . . . felejtés el . . . én elfelejtettelek. Szíve-

hívni a délutáni ülések tárgyában, az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után:

(Interpelláció a tengerzemérről.)

Visontai Soma meginterpellálja a kormányt a tengersemm ügyében: Hajlandó-e a miniszterelnök ur, illetve a t. kormány egy az ő hozzájárulásával kiküldendő parlamenti vizsgálóbizottság elé bocsátani az 1897. évi II. t. cz. alapján a Magyarország és Ausztria közt Szepes vármegye és Gácsország szélén az u. n. halastó körüli halászerület tárgyában megalakított választott bizottság által Grácban 1902. évi szeptember hó 13-án ítélettel befejezett vita-ügynek összes anyagát abból a célból, hogy egy a politikai felelősség, valamint a nemzetközi jog szempontjából beható vizsgálat tárgyává tétessék.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

A legközelebbi ülés szerdán lesz.

(Váratlan válasz.)

Visontai interpellációja után a képviselők távozni akartak, midőn háromnegyed három órakor felállott a miniszterelnök és azonnal válaszolt.

Székely Kálmán kijelentette, hogy a kormány nem avatkozhatott bele a választott bíróság dolgaiba. A döntésről ő is mély sajnálattal értesült. Az iratokat ama meggyőződéssel adta át a bíróságnak, hogy nekünk van igazunk. A döntés után már nem avatkozhatik a dologba.

Mikor a miniszterelnök válaszát befejezte, az elnök fel akarta tenni a kérdést, de kitünt, hogy a Ház nem határozatképes. A határozatot szerdára halasztották.

Az ülés negyed öt órakor ért véget.

TÁVIRATOK.

A sztrájk.

Charleroi, október 20. A bányamunkások nemzeti bizottsága ma nagyon fontos határozatokat hozott, a melyeknek tartalmát még nem ismerik, de végrehajtásuk végett a bizottság felszólítja a bányamunkásokat, hogy holnap mindenütt ismét munkába álljanak.

A szocialista képviselők.

Bouen, október 20. Jaures a szocialista egyesületben beszédet mondott a szocialista képviselők parlamenti akciójáról. Két tényre, egy gazdaságra és egy politikára utalt, a melyek a szocializmus fejlődésének erejét bizonyítják. Az egyik a bányamunkások általános sztrájkja, a melyet husz évvel ezelőtt még kimérának tartottak. A másik tény, a politikai, a republikánusoknak a legutóbbi választásokon a

met, kezemet oda ígértem másnak, akit igazán szeretek!

A hurok panaszosan sirtak és a vőlegény halavány arca még fakóbbra vált. Nagy bánatos szem-rátapadt az egykor imádott leányra, de a feje mélyen, megbánólag hajolt a keblére.

— Oda ígérted . . . oda ígérted . . . zokogta a dal . . . Engem elhagyta, megcsaltál, . . . oda dobtál a kétségbeesésnek martalékul . . . olyan lettem, mint az őrlött.

A szenvedés aláta erőmet, ágyba dobott. Hetekig, hónapokig kinlódtam a kórházi kemény ágyon. Nem volt se erőm, se kedvem az élethez. Haszontalan lom volt az előttem, elvesztette értékét a te szerelmeddel . . .

A hosszú, kínos betegségben elhullott a hajam, megaszott a testem; olyan lettem, mint egy Lázár. De te szép maradtál, mosolyogtál, mulatoztál, kacagtál; imádóid voltak és szép gazdag vőlegényed.

Én pedig bolyongtam a világon egyedül, kifosztott szívemmel, sötét kedélyemmel; feledést kerestem mindig és mindenütt, de nem találtam; múltak az évek, de én mindig szerettelek.

Oh! miért hozott a sors utamba megint, éppen most, ebben a boldog órában, mikor már már azt hittem, hogy el tudlak feledni?!

Miért?

A fájó kérdés zokogva, sirva halt el a hurokon; a fiatal férfi karja erőtllenül hanyatlott le és hegedőjét csendesen letette a zongorára.

nacionalista reakció és a kongregációs törvény végrehajtása dacára aratott győzelme. A trusztokról szólva azt mondotta Jaures, hogy a kapitalista szövetkezők ellen az összes egyesült szocialisták óriási trusztja fog támadni. A közoktatást illetőleg azt mondta Jaures, hogy a szocialisták egy hitvallást sem akarnak elnyomni, de a köztársaságnak gondoskodnia kell róla, hogy a gyermek a józan észnek és az igazságnak megfelelő tanításban részesüljön és meg kell szabadítani a társadalmat a kongregációk tanításától. A szocialista program azonkívül magában foglalja a katonai szolgálat megrövidítését, a haditörvényszékek eltörlését, a hadsereg demokratizálását, a jövedelem megadóztatását és a munkaidő megrövidítését. A leszerelésre vonatkozólag azt mondotta Jaures, hogy a háborút ki kell küszöbölni. A világ elég igazságos, hogy az elszakított tartományokat visszaadja régi hazájuknak. Ez a mi feladatunk. Nem akarunk európai republikát, hanem mindeneket átfogláló közösséget.

A póttartalékosok szolgálati ideje.

(Az új törvényjavaslatról.)

Arad, október 20.

Az a törvényjavaslat, melyet a póttartalékos katonák szolgálati idejéről készített a honvédelmi miniszter s csütörtökön az országgyűlés elé terjesztett, Magyarországon 11.550 fiatal embernek fog nagy keserűséget okozni. Mivel az új törvény nem vonatkozik azokra, a kiknek törvényben biztosított kiváltságuk van arra, hogy a póttartalékban szolgáljanak (papok, tanítók, családfenntartók, birtok-kezelők, stb.) valószínű, hogy minden más póttartalékos három (illetőleg a honvédségnél két) esztendő fog szolgálni.

Az új törvény meglehetősen szűkszavú, s a megokolása semmi egyéb, mint a javaslat négy szakaszának bőbeszédű körülírása. Érdeemes tehát kissé bolygatni ezt a javaslatot.

Törvényeink értelmében a póttartalékosokat eddig is lehetett béke idején az aktív katonai szolgálatra kötelezni (bár a törvények nem mondják, hogy mennyi időre). A póttartalékosok behívásához eddig sem kellett egyéb, mint a legfő hadur akarata. Törvényeink megadták a királynak azt a jogot, hogy a póttartalékosokat behívathassa, de csak abban az esetben, ha „különös viszonyok szükségessé teszik“. A póttartalékosok behívása, mint rendkívüli intézkedés, eddig is lehetséges volt, most azonban rendes intézkedéssé akarják tenni, legalább

Az áradó dicséretetek között csak a leány ajka maradt néma. Csendesen, megtörten ült ott, háborgó lelkében eltűnik szerelmi boldogsága fényes álmával, melyet a visszaemlékezés hirtelen megvilágított, hogy annál nagyobb tehetséget hagyjon boldogtalan szívében!

Oh, ha elmondhatná, mennyit szenvedett, mennyire megbűnhődött hitzegéséért! Ha megmutathatná, micsoda sebet ütött az ő szívében is az élet . . . hogy őt is megcsalták, elfelejtették, kigunyolták! Ha fölemelkedhetne megtisztult lelkével ahhoz a férfihoz, aki az ő első szerelme és örök eszményképe marad . . . hisz ismeri a nemes, tiszta jellemét! . . . Oh, ha azt mondhatná neki: Bocsáss meg! Bűnmért megvezekelttem . . . szeretlek!

— Magda, te beteg vagy! — szólt hozzá aggódó barátja, jer, menjünk haza. Ellállt az eső.

A sápadt leány gépiesen emelkedik fel és égő szíraz szemekkel, beteg szívvvel megy hazafelé, szinte öntudatlanul. Szívében felszakadt egy rég beforradt seb és nagyon, nagyon sajgott, vérzett. Mintha a tücskök csiripelése, a bogarak zümmögése, a madarak csicseregése csak azt a gyászalt zsonganá fülébe, hogy: késő . . . minden késő . . . vége!

És bár ragyog a napsugár a feje fölött és csillog a harmat a bokrokon, a fényes homokszemekben, az ő szeme sötétet, hideg, fagyos gyászos, sötétséget lát mindenütt . . .

arra az időre, a míg el nem készül az új törvény a védőerőről.

Fejérvary báró javaslata csak két esztendőre intézkedik, nyilván abban a reményben, hogy 1904 végéig majd csak elkészül az új katonai törvény. Meglehet, hogy erre a rövid időre, két esztendőre nem is akart a honvédelmi miniszter valami szabatos törvényjavaslatot készíteni, mert a javaslat négy kis szakaszában igen fontos kérdésekre nem lelünk választ. Nincs benne a javaslatban, hogy mennyi időre hívják be a póttartalékosokat. Mindenesetre meg kellene állapítani, hogy Fejérvary báró mennyi időt ért az időleges fölhasználás alatt; valószínű, hogy két-három évre gondolt, de ez oly fontos körülmény, hogy nem volna szabad hiányozni a javaslatból. S a fölhasználásnak nemcsak idejére, hanem módjára nézve is joggal kívánhatnánk némi fölvilágosítást. A javaslatban nincs benne az sem, hogy a póttartalékosoknak a törvényben biztosított kedvezményei (például a hadgyakorlatoktól való mentesség) megmaradnak-e az esetben, ha a póttartalékosok hosszabb ideig szolgálnak? Hogy a hadgyakorlatokra való behívás nélkül nem sok hasznát vesznek a póttartalékosoknak, az bizonyos, már pedig nem lehet behívni őket az aktív szolgálat után sem, mert Fejérvary báró javaslatában szó sincs az 1888. évi XXXIX. törvény-cikkely I. 8. szakaszának a megszüntetéséről.

Több mint bizonyos tehát, hogy elkeseredett vita lesz az országgyűlésen az új katonai javaslatról.

Délutáni ülések.

(Reform a képviselőházban.)

Arad, október 20.

Már egy ízben hírül adtuk, hogy Székely Kálmán miniszterelnök az ülések rendjét megváltoztatni óhajtja. Különböző tervek merültek fel e tekintetben, mert a változtatás felett nemcsak a szabadelvű-pártkörben, hanem az ellenzéki körökben is élénk vitatkozás folyt és az ügy egyáltalán nem tekintetett pártkérdésnek. Némelyek esti ülést, mások délutánit óhajtottak, a kik pedig a parlament munkásságának fokozását komolyan kívánják, azok parallel üléseket szerettek volna.

Kétségtelen, — számadatokkal van bebizonyítva, hogy Európa államai között a magyar állam parlamentje dolgozik a legkevesebbet — a leghosszabb ideig. A legtöbb parlament alig harmadát üli együtt annak az időnek, a melyet a magyar parlament évenként a tanácskozásnak szán, mégis aránylag a legkevesebbet dolgozik, Evenként a budgetvita veszi el az ülések kétharmadát.

Bizonyos, hogy ez az állapot tarthatatlan. Valahogy segíteni kell a helyzeten. Most, hogy az új országgházban megkezdődtek az ülések, a kérdés mindinkább égetővé vált. A kormány, miként ezt megírtuk, egész sereg törvényjavaslatot jelentett be és ha hozzávesszük a költségvetést, esetleg az indemnityt, akkor olyan tömeg elintézni valója lesz a parlamentnek, a melyet az eddigi rendszer szerint letárgyalni lehetetlen. Valamely változást okvetlenül tenni kell. Es ez meg is fog történni.

A kérdés azonban első sorban társadalmi kérdés. A képviselőház ama tagjai, a kiknek foglalkozása a délelőtti időt a Háztól elszakította, a kiknek megélhetése függött attól, hogy a képviselőség mellett eddigi pályájukkal fel ne hagyjanak, régen panaszkodtak a miatt, hogy az ülés

sek a legrosszabb időben, délelőtti 10 óra-
kor kezdődnek. Igaz ugyan, hogy a kép-
viselő első és legfontosabb kötelessége
képviselői megbízatásának eleget tenni
és első sorban törvényhozási kötelességeit
kell teljesítenie. De az is bizonyos, hogy
bár a képviselők fizetése nem épen meg-
vetendő összeg, a mai fővárosi viszonyok
és nagy drágaság mellett, családos ember
alig élhet meg belőle Budapesten tisztessé-
gesen. Másrészt épen a kormány
tagjaira terhes a délelőtti parlamenti ta-
nácskozás. Ebben az időben folyik a ren-
des munka a minisztériumokban és épen
ebben az időben volna a legnagyobb szük-
ség jelenlétükre.

Igy nem lehet csodálkozni a felett,
hogy a legtöbb óhaj a délutáni ülések mel-
lett van. Mégis alig hisszük, hogy ily
irányu javaslat kerül a parlament elé.
Mert az eddigi szokások, más irányu fel-
fogások elannyira uralkodók a parlament
tagjai között, hogy a változtatás csakis a
közép uton oldható meg. Talán későbbi 11
órai időpontot fognak megállapítani és
a délutáni órákra nyújtják meg a munkás-
ság kívánta igények szerint az üléseket.

Hogy lesz, miként oldják meg ez első
rangu fontosságú kérdést, a mely messze
kíható lesz, rövidesen el fog dőlni, mert
a kormány még ezen, vagy a másik hé-
ten fog e tekintetben javaslattal előállani,
a mely javaslatot a pártok maguk és
egymás között fognak megvitatni.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Fabriczius leánya, szinmű. (Páratlan
bérlet.)

Szerda: Kurucz Feja Dávid, dráma. (Páros
bérlet.)

Csütörtök: Kurucz Feja Dávid, dráma. (Páratlan
bérlet.)

* **A szevillai borbély.** A téli szezon első
operája sokatmondó ígéret volt az ideai opera-
előadásokat illetőleg. Egyben nemcsak ígéret,
hanem kész nyereség azok számára, kik a szin-
házban voltak. Rossini vig operája mindenképen
sikerült előadásban került színre: az egyes
szereplők, a zenekar, rendezés mind igyekezet-
tel és megfelelő eredménnyel működtek, s él-
vezetet nyújtottak egy a komoly zene kedvelői-
nek, mint azoknak, kik a soha el nem avuló
darab erőteljesen élénk szellemét keresték a
szinpadon. A címszerepet B. Szabó József vit-
te, aki igazi szevillai borbély volt. Kellemes,
szép bariton hangja mellett megjelenése, játéka
mind kiválóvá tették számára a mai estét.
Parlagi Kornélia, mint Rosina megmutatta mi-
lyen használható tagja az opera-személyzetnek.
A nehéz énekszámokkal igen szépen megbírt,
s a gyakran felhangzó tapsok úgy énektudásá-
nak, mint kellemes hangjának szólottak. A
mai estével sokat nőtt előttünk. **Bejerci**, mint
Almaviva, ma is bravurosán énekelt. **Polgár**
Sándor nagyszerű Bartolóját még nem tudta
elfeledni a közönség a multból, s bizonyára
őrült a viszontlátásnak. **Békéssy Basillója** ellen
sem lehet kifogás, bár itt erősen él emlékün-
ken Odry Lehel nagystilű alakítása. **Pajor Ag-
nes** és **Füredi** kisebb szerepeikben kiegészítet-
ték a keretet. A zenekar, ha leszámítjuk, hogy
helyenkint egy kissé túlhangsította az énekeseket,
jól működött, s **Orbán Arpád** karmester buz-
góságát dicsérnünk kell, mint minden alkalom-
mal. (—)

* **Az izé.** A heti műsorba felvett **Nilusi va-
rázsló** operett nagyszabású kiállítás igényelt,
és úgy a díszleteket, mint a fényes öltözéke-
ket a fővárosban kellett megrendelni. Ezek
szállításában azonban, mint ma a színházi irodá-
val sürgönyileg tudatták, csak a jövő hét fo-
lyamán lesz eszközölhető. Ezért a **Nilusi va-
rázsló** a hét műsoráról leszorul és helyébe **Az
izé** kerül előadásra, mely a nyáron a szinkör-
ben nagy sikert aratott.

Rejtélyes panama Buttyinban.

(A posta kezén eltűnt pénzek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 20.

Aradmegye Nagy-Buttyin községéből
feltűnő tudósítás érkezik hozzánk. Azt je-
lenti a hír beküldője, kinek megbízhatósá-
gában nincs okunk kételkedni, hogy mind
azok a **pénzküldemények**, melyeket körülbe-
lül egy hó óta a nagy-buttyini postán to-
vábbítás végett feladtak, **nem érkeztek ren-
deltetési helyükre.** Egyetlen egy sem. Mind
elkallódott, akár utalvánnyal, akár postai
befizetési lappal adták fel azokat.

Több mint tízezer korona pénzérték tűnt
el így, még pedig a lehető legrejtélyesebb
módon, mert a pénzeket a felvételi könyv-
be bevezették, ott minden egyes tételnek
nyoma van. A postahivatalban is megbíz-
ható emberek dolgoznak, a kikhez nem
férközhetik gyanu. És a pénz mégis el-
tűnt, elsikkadt. Hogy kinek a kezén, —
arról a buttyiniaknak fogalmuk sincs.

A különös panamáról a következő tu-
dósítást kaptuk:

A buttyini közhivatalok egyike-másika, nem-
különb az ottani takarékpénztár és több ma-
gánember vagy két hét előtt ama gyanus fel-
fedezésre jött, hogy azok a pénzek, melyeket
akár postai utalvánnyal, akár csekkel a
helybeli postán szeptember 20-ika óta feladtak,
nem érkeztek rendeltetési helyükre. Mivel ez a
kellemetlen eset egymásután többször ismétlő-
dött, utána néztek a dolognak a postán, hol
azt a felvilágosítást nyerték, hogy minden tétel
be van vezetve a könyvbe és a továbbítás
annak rendje és módja szerint megtörtént.

A pénz azonban mind elkallódott, amiből
a legnagyobb kellemetlenségek származtak.
Váltóprolongálásokra küldött, de eltűnt össze-
gek miatt több váltó ovatolás alá került, ha-
táridők be nem tartása miatt sok embert érzé-
keny kár ért. A buttyini takarékpénztár 1270
koronát küldött be szeptember 25-én Aradra a
Viktória-banknak, **Kujed** község 1800 koronát
egy budapesti pénzügyintézetnek, ezek sem érke-
tek meg. És egész légióra megy azon magán-
felek száma, kik pénzt adtak fel a buttyini pos-
tán, egy szálig, utolsó krajcárig az is mind el-
veszett.

Ez a képtelen és boszantó állapot **Dénes**
Jakab dr. buttyini ügyvédet arra késztette, hogy
a nagyváradi postaigazgatóságához feljelentést
tegyen, annál is inkább, mert a többszöri rek-
lamálás dacára sem sikerült megtudni, mi tör-
tént a postai küldeményekkel. Az igazgatóság-
tól az a válasz jött, hogy majd megindítják a
vizsgálatot s kiderítik a valót.

Egy kiküldött titkár a mult héten járt is
Buttyinban, ott konstataulta, hogy minden fel-
adott tétel be van szabályszerűen és rendszeren
vezetve, ennél többet azonban a buttyiniak ma
sem tudnak. A pénz pedig azután is eltűnt,
elannyira, hogy a buttyiniak most már nem is
mernek az ő postájukra utalványt, vagy csek-
ket feladni, hanem átmennek vele a **borossebesi**
postára.

Ugy beszélnek, hogy a rendeltetési he-
lyére nem jutott összeg **tíz-tizenkétezer koro-
nára rug.**

Buttyinban kellemetlen kommentárokkal
kísérik ezt az abszurd állapotot s már csak a
postahivatal jó hírneve érdekében is követelik,
hogy szigorú vizsgálat tartassék és kiderüljön
a való, bűnhődjék a bűnös. A postahivatali al-
kalmazottakat érthetőleg kellemetlenül érinti
ez a rejtélyes panama. Nincs kizárva, hogy a

mozgó-postán, vagy másutt valahol tűnnek el a
buttyini pénzek, amit egy erélyes vizsgálatnak
kell majd kideríteni.

Ezt a vizsgálatot az érdekelt felek ma táv-
irati uton sürgették meg a postaigazgatóságtól.

TANÜGY.

(—) **A leányok latin tanfolyama.** A leányo-
kat gimnáziumra előkészítő latin tanfolyam, ér-
tesülésünk szerint, ma vette kezdetét délután
2 órától 4-ig a liceumban, a reáliskola I. osz-
tályában. A jelentkezések ugyanott és ugyanak-
kor folyton történnek egészen november 1-éig.
Ezentúl november 20-áig csak azok iratkozhat-
nak be a tanfolyamra, akik kötelezik magukat,
hogy az addig elvégzett anyaggal december
1-éig befognak számolni. A később történt je-
lentkezések nem vétetnek figyelembe; a leány-
növendékek ezáltal egy évet vesztenek, mert
nem vehetők föl a jövő iskolai év elején, tel-
jesen állami rendtartás szerint megalakuló
leánygimnáziumnak folytatólagosan következő
osztályaiba. Az alsó fok azaz a polgári vagy
felső leányiskola I. osztályu növendékei a hely-
beli kir. főgimnáziumnál a latinból fölvételi
vizsgálatot tesznek, ha esetleg át akarnának
lépni a leánygimnáziumnak II. osztályába. A
felső fok tanulói csak a jövő iskolai év végén
megejtendő vizsgálaton számolnak be a tanul-
takkal; így van a dolog a polgári- vagy felső
leányiskola IV. osztályu növendékeivel is, a
kik a gimnáziumi V. osztályu vizsgálatával együtt
a fölvételit leteszik. A tanfolyam nyilvános viz-
gálat után június 20-án ér véget.

A második sporttelep.

(A tornaegyesület nyilatkozata.)

Arad, október 20.

Lapunk vasárnapi számában behatóan fog-
lalkoztunk azzal a kérvénnyel, melyet az Aradi
Tornaegyesület a város törvényhatóságához be-
nyújtott. Az érdekelt egyesülettől ma a követ-
kező sorokat vettük:

Tekintetes Szerkesztőség! Arad sz. kir. vá-
ros törvényhatósági bizottságához beadott kér-
vényünkre vonatkozólag az **Aradi Közlöny** va-
sárnapi számában egy közlemény foglaltatott.
Erre vonatkozólag kérjük a következő soraink-
nak helyet szorítani.

Mindenekelőtt ki kell emelnünk, hogy Arad
szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1899.
évi január hó 11-én tartott rendes közgyűlésé-
ben hozott határozatával az **„Aradi Tornaegye-
sület”-nek** ingyen telket adományozott, azon terü-
letet, melyen jelenleg a nyári szinkör már fel-
épült és a melyen az aradi állami tanítóképző
intézet internátusa fog felállíttatni. És csak az
egyesület önzetlenségéről és áldozatkészségéről
tesz tanubizonyosságot azon körülmény, hogy az
egyesület a volt polgármester kérelmére ezen
adományozott telekről önként lemondott.

Midőn tehát az egyesület most egy sokkal
kevésbé értékes terület átengedését kéri, ezt
joggal teszi és erre a törvényhatósági bizottság
hozott határozata értelmében nemcsak erköl-
csileg, hanem jogilag is kötelezve van.

Midőn most ujabbán folyamodunk a város-
hoz és a már adományozott telek helyett mást
kerünk, ujabb adományozásról szó sem lehet.
Nem áll az, hogy az **„Aradi Tornaegyesület”**
a sportok üzésére nagy terjedelmű, kopasz térsé-
get akar létesíteni. Az **„Aradi Tornaegyesület”**
megfelelő tőkével rendelkezik, és egy mai kor
igényeinek mindenképpen megfelelő, a törvény-
széki palota méreteihez arányosított tornacsar-
nokot akar építeni, mely nemcsak a kérdéses
területeknek, hanem Aradvárosának is díszére
fog válni.

Elég sajnós, hogy oly nagy és előkelő vá-
rosban mint Arad, még önálló tornacsarnok
nem létesült, és még ha a városnak áldozatot
kellene is hoznia, még akkor is minden áron
hozzá kellene járulnia ahhoz, hogy Arad oly
városok, mint Kolozsvár, Debrecen, Pécs, Sop-
ron, Brassó, Nagy-Szeben, Szabadka, Pozsony
mögött ne maradjon.

A tornaegyesületnek célja össze nem té-
veszthető az atletikai kluboknak céljaival. Az
„Aradi Tornaegyesület” célja a rendszeres és

összhangzó testgyakorlás, mely folytonos és szakadatlan működést igényel s nemcsak a nyári évadban, hanem az időjárástól függetlenül télen is foglalkoztatja tagjait s így nem tisztán játszósport telepre, hanem tágas és nagyarányú téli tornacsarnokra és vívóteremre is van szüksége. Ez okból a tornaegyesület tagjai, kik Aradváros legintelligensebb elemeit foglalják magukban, nem mehetnek, — különösen télen — a városon kívül fekvő oly területre, melyen tornacsarnok nincs és nem is építhető, és a mely az atletikai klub céljainak talán megfelel, de az aradi tornaegyesületnek, mint egészen külön álló és más irányban működő egyesületnek semmi szín alatt nem felelhet meg.

Az „Aradi Torna egyesület”-nek kiváló öröme, hogy az aradi atletikai klub, mint Aradváros legfiatalabb sportegyesülete, az ő céljainak megfelelő területhez jutott, de a tornaegyesület ezen testvéregyesülettel együtt nem működhetik és nem áll az sem, hogy a két egyesület között vetélkedés van, mert hiszen az „Aradi Tornaegyesület” mint 23 éves hírneves multtal bíró egyesület felette áll az ilyen vetélkedésnek s mint Aradváros legrégebbi sportegyesülete, melynek jó hírnevét az egész országban ismerik és becsülik, csak örül annak, ha más sportegyesület is virágzik és fejlődik.

Mi megvagyunk győződve arról, hogy az „Aradi Tornaegyesület” Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságához intézett kérvényének teljesítése nemcsak az egyesület, hanem Aradváros polgárainak is jól felfogott érdekében van, s miután az aradi tornaegyesület kérvénye nemcsak méltányos, hanem jogos is, Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága csak következetesen jár el, midőn egy már adományozott és értékesebb telek helyett egy kevésbé értékest ad az egyesületnek.

Eddig a nyilatkozat.

Alláspontunkat azonban e nyilatkozat sem változtatta meg, mert ismételjük, Arad városának nincs már elajándékozni valója.

Hogy aztán a Tornaegyesületnek mennyiben van követelése a városon, amikor egy régebben nyert területet középítkezések céljaira átengedett, azt intézzék el a polgármester, a mérnöki hivatal, vagy más arra rendelt fórumok.

Mi, kik a közvéleményt kívánjuk kifejezésre juttatni, a jogos követeléseknek nem akarunk útjában állani, de igenis a leghatározottabban tiltakozunk minden további ajándékozási ellen.

SPORT.

Labdarugómérkőzés a sporttelepen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 20.

Élvezetes látványban volt része azon nagyszámú közönségnek, mely a vasárnap október 19-én d. u. 3 órakor tartott football mérkőzésen megjelent. A sok szép hölgy a nézők sorában bizonyítja, hogy városunkban immár a gyöngébb nem is lelkesen pártfogolja a sportot és tud gyönyörködni az igazi férfias küzdelemben.

Az Aradi Atletikai Klub ezuttal két csapatba osztotta játékosait, melyek közül a B. csapatba volt beosztva Capelle Adorján és Kraft Jenő Magyar Atletikai Klub-tagok, akik a házi football mérkőzésen mint vendégek vettek részt. A két rokonszenves fiatalember mihamar kedvence lett a közönségnek, amely szép játékokat folytonos tapssal és éljenzéssel jutalmazta.

Az érdekes játék nem szűkölködött izgalmas jelenetekben, mindkét csapat kapusának kemény dolga akadt. Gyönyörű jelenet volt mikor Kraft a labdát az A csapat egész védelmén keresztül dribblizta és mintegy 20 méterrel rendkívül élesen a kapura lött, melyet azonban Ory Aladár kivédett, Kraft másodszor is megkapta a labdát, de a rugásban a köréje gyűlt védelem megakadályozta, miért is hátra adta a labdát Capellének, aki a pálya közepéből ismét a kapura küldte a labdát, melyet azonban Ory kapus szintén elkapott. A B csa-

pat kapusa Székely Antal is szépen védett, egyszer három közvetlen egymásután lött labdát vert vissza.

Elismerés illeti az Aradi Atletikai Klub vezetőségét, hogy a két fővárosi játékos meghívásával alkalmat nyújtott az aradi footballistáknak is játékok tökéletesítésére. A közönségnek pedig legközelebb ismét alkalma lesz viszontlátni kedvenc játékosait, mert bejelentették belépésüket az Aradi Atletikai Klubba, melynek verseny csapata ezáltal kiváló jelentőséget kapott.

A mérkőzésen bíró Szathmáry János A. Cs. E. V. főfelügyelő volt, a játékban résztvettek: A csapat: Ory Aladár kapus, Bogsán, Gangl hátrvédők, Vass István, Boros Vida, Röder fedezet, Székely, Lészay, Szathmáry, Törökfalvy, Boros Jenő csatárok.

B. csapat: Székely Antal kapus, Kádas Tihamér, Kádas Lajos hátrvédők, Capelle, Patak, Strifler fedezetek, Kraft, Posch, Mareséh, Sarlot, Preisinger.

Lóverseny Kisjenőn.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 20.

Tegnap zajlott le előkelő uri közönség előtt Kisjenőn a *Seprős és vidéke félvértenyésztő szövetsége* által rendezett lóverseny.

Evek óta a legszebb eredményeket mutatja be a félvér lovakat tenyésztő egyesület s a tegnapi nappal is újabb sikert jegyezhet fel az egyesület. Szép és jó lovakat állítottak a gyepre a seprősiek, s hogy a nap is mosolygott az égről, a lóverseny is rendkívül jól sikerült.

Aradról temérdek ember volt künn ezen a napon Kisjenőn. Szép asszonyok és lányok koszorujában tarka uniformisok, és őszikabátos sportkedvelők sűrűgtek-forogtak s emlegették a tippeket, éppen úgy, a hogy ez a budapesti turfon szokás.

Az egész verseny hangulata mindaddig kedélyes lefolyású volt, míg a negyedik, a *hölgyek díjért* futott verseny után a zsüri ítéletét ki nem hirdették. Kiderült ugyanis, hogy a versenybírósg diszkvalifikálta a hölgyek díjának nyertesét, Dobó Miklós szegedi gazdát.

Ennek a diszkvalifikálásnak az az oka, hogy a versenybírósg ítélete szerint Dobó Miklós, a szegedi gazdaember nem urlovas s így a díjat nem nyerheti el, mert a versenyben csak urlovasok lovaloghattak a programban jelzett feltételek szerint. Mikor a közönség megtudta, hogy Dobót diszkvalifikálták, meglehetősen elégedetlenkedett, Dobó lova, *Malachit*, általános favorit volt, s mindenki azt rakta. Ez a diszkvalifikálás annál nagyobb feltűnést keltett, mert Dobó Miklós atyja, Dobó István, aki a ló tulajdonosa, a lóversenyt megelőzőleg kérdészködött az intézőségről, hogy fia lovaloghat-e, mire azt a választ nyerte, hogy lovaloghat.

Egy másik érdekes eseménye volt a lóversenynek az a bravur, melyet az utolsó futamban, az urlovasok akadályversenyében mutatott be Czárán Zoltán *Legény* nevű lovával. A ló 800 méterrel a cél előtt kitért, mire a következő ló, *Remény* 200 méter előnyt nyert. Czárán ekkor visszament arra a helyre, a honnan lova kitért, és újra befutotta a még hátralevő távolságot. A sok idővesztés dacára is gyönyörű győzelmet aratott.

A részletes eredmény a következő:

I. Földművelésügyi miniszter díja. Díj 1000 korona, 700 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Távo-
volság 2400 méter.

1. Czárán János id. sm. *Purplee*. Tulajdonos.

2. Fejér János id. pk. *Mirza*, lov. Czárán Zoltán.

Purplee az indulástól fogva vezet és biztosan két hosszal nyer. Több ló nem futott. Tot.:

II. Az aradi versenyegylet és Aradvármegye díja. Gátverseny. Tiszteletdíj és 700 korona. Elsőnek tiszteletdíj és 400, második 200, és harmadiknak 100 korona. Távo-
volság 3200 méter.

1. Csiky D. 56 fm. *Vihar* I. lov. Czárán János.

2. Ifj. Kintzig János, *Szötyke*, lov. Wacławicek százados.

Több ló nem indult. Tot. 10: 23 2: 4.

III. Hadsereg akadályverseny. Tiszteletdíj és 300 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak és 100 korona a harmadiknak. Távo-
volság 4800 méter.

1. Lov. Wacławicek R. száz. 46. ph. *Pallér*, lov. Tulajdonos.

2. Noszlopy E. száz. id. sh. *Remény*, lov. Sandl Géza főhadnagy.

3. Herczig Ottó száz. id. pk. *Sasha* lov. Liphay főhadnagy.

Egy h szal első. Több ló nem futott. Tot. 2: 3 10: 15, Egység 1.55.

IV. Hölgyek díja. Sikverseny. Díj 1000 korona, elsőnek 700, másodiknak 200, harmadiknak 100 korona. Távo-
volság 2000 méter

1. Pejacsevich A. gr. 26. stph. *Tanbetyár*, lov. Horthy Szabolcs.

2. Starhemberg V. gróf száz. 36. pk. *Bieta*, lov. Tulajdonos.

3. Fejér J. 56. sk. *Marigold*, lov. Czárán János.

Futott még *Malachit*. lovas Dobó Miklós. *Malachit* azon indokolással, hogy lovasa nem urlovas, diszkvalifikálták. *Bírói ítélet*: *Malachit* 6 hosszal könnyen első. *Bieta* 5 hosszal harmadik. Tot. 2: 6, 10: 34. *Tanbetyár*.

V. József főherceg díja. Gátverseny. Elsőnek 300, másodiknak 200, a harmadiknak 100 korona. Távo-
volság 3200 méter.

1. Starhemberg V. száz. 3 ésk. *Anisette* lov. tulajdonos.

2. Czárán J. stpk *Annie*, lov. Czárán János.

3. Pejacsevics A. gruf 36 sk. *Dragina* lov. Horthy Szabolcs.

Futott még Paikert Henrik „*Draginid*”-ja lov. Sandl Géza. Egy hosszal első, orrhosszal harmadik. Tot. 2: 2, 10: 14.

VI. Magyar lovaregylet díja. Akadályverseny. Elsőnek 700, másodiknak 200, harmadiknak 100 korona. Távo-
volság 4000 méter.

1. Czárán Zoltán id. stp. h. *Legény* lov. Tulajdonos.

2. Noszlophy E. száz. iv. p. h. *Remény*, lov. Sandl Géza.

Legény cél előtt kikör mégis öt hosszal könnyen első. Tot. 2: 2, 10: 14.

A lóversenyt este 6 órakor kedélyes vacsora követte, utána pedig tánc volt, hajnalig.

A versenyen jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Bogdánffy Béláné (Arad.) Beck Mórné, Bayer Györgyné, Braun Fülöpné, Bosányi Kálmánné, Csukay Gyuláné, Czárán Mártonné (Seprős), Dávid Józsefné, Eleméry Jenőné, Fejér Józsefné (Seprős), Friebeisz Miklósné (Arad), dr. Glück Gézáné, dr. Grösz Endréné, Hoffbauer Péterné (Temesvár), Kócsán Jánosné, Kokas Józsefné, Kráilitz Gyuláné, Lázár Zoárdné, Mayer Frigyesné, Madarász Gézáné (Bököny), Nagy Lajosné (F. Gyarmat), dr. Popoviciu Györgyné, Paikert Henrikné (Seprős) dr. Patkós Gáborné (Simánd), Orbán Józsefné, br. Solymossy Lajosné (Apatelek), Sulkovszky Ivánné (Liváda), Szkala Józsefné, Szőke Dezsőné, Szabó Lajosné, dr. Takátsy Sándorné (Arad), Török Árpádné (Világos), Ujj Jánosné, Vásárhelyi Gézáné, Vály Lajosné, Vály Gézáné (Simánd), Vásárhelyi Dezsőné, Vékony Albertné, Zechmeister Sándorné.

Leányok: Bayer Ilonka, Braun Irénke, Dávid Rózika, Eleméry Magitka, Fejér Irma, Hoffbauer Ilonka (Temesvár), Illyés Ilonka, Kintzig Margit, Kaufmann Erzs, Luka Janka (Budapest), Mihajlovits Giza (Világos), Lázár Erzs, Nagy Jolán (F. Gyarmat), Róth nővérek (Seprős), Török Annuska (Világos), Zechmeister Irénke.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi korcsolyázó egyesület f. hó 19-re hirdetett rendes évi közgyűlésére a tagok határozatképes számban meg nem jelenvén, ezen közgyűlés október hó 26-án vasárnap d. e. 10. órakor fog a kaszinó helyiségében (Szabadság-

tér, városi-bérlőház I. emelet) megtartatni, melyre a t. c. tagok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy ezen közgyűlés, tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes lesz. Az igazgatóság.

Weitzer János levele.

(Az Aradnak ajándékozott Weitzer-szobor.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 20.

Weitzer János végrendeletén kívül, mint már említettük, egy levelet is hagyott hátra, mely nevének van címezve, s melyben több olyan intézkedést tesz, melyek a végrendeletnek ugyyszólván kiegészítő részét képezik.

Az érdekes levelet, mely a múlt év decemberében kelt, módunkban van alább szószerint közölni.

Magának a milliós vagyonnak leltározása a befejezés előtt áll. Steinhardt Mór dr. Grácból Weldesbe utazott, ahova vele mentek özv. Weitzer Jánosné és ennek ügyvédje is.

Steinhardt Mór dr. különben holnap, vagy holnapután érkezik Aradra, még pedig nem üres kézzel, hanem városunk közgyűlési terme számára elhozza magával Weitzer János nagy műértékű márvány mellszobrát, melyet az özvegy küld ajándékba Arad városának.

A hagyaték, mint már többszörösen említettük, a leltározás után jelentékenyen kevesebb lett a végrendeletkező által megajánlott becslésnél, hanem azért egész nyugodtan elmondhatjuk, hogy forintokban számítva is milliós-örökség az, a mit Weitzer János nagy szíve hagyott Aradnak.

Levél az özvegyhez.

Weitzer Jánosnak nevéhez intézett levele, mely Grácban kelt 1901. december 30-án, így hangzik:

Imádott Bellám!

A hetvenedik életév, melyben vagyok, testemben sok kellemetlen érzést keltett már, mely öregségemre figyelmeztetett és ez által felébresztette bennem azt a kötelesség-érzetet, hogy bensőség teljesen szeretett nőmre, aranyos Bellámra gondoljak, hogy őt mindenbe bevezessem és vele kívánságomat közöljem az esetre, ha a jó Isten bölcs határozatából távoznom kell az élők sorából.

A mi vagyoni viszonyaimat illeti, mondhatom neked, hogy senkinek egy fillérrel sem vagyok adósa. Minden, amim van, tehermentes. Végrendeletben legelső sorban személyedről gondoskodom, úgy, hogy addig, míg Isten élne enged, bő, gondtalan életed legyen.

Evi 25,000 koronát kapsz évnegyedenként, készpénzben fizetve. Ezenkívül a Haller-schloss kastély szabad rendelkezésedre áll, valamint az egész jövedelem a tied. A berendezés, a butorok, értéktárgyak, fölszerelések, régiségek, szóval semmiért senki előtt nem tartozol számolni, vagy éppen felelősséget vállalni.

Most a kérésem:

Első és határozott kívánságom azonban és erre szívemből kérlek. Ha meg-

halok, nem szabad megsiratnod, sem nehez szívvvel rám gondolni vagy rólam beszélni.

További kérésem az, hogy abban az esetben, ha Károly testvérem előtt halnék meg, te, mint most, nálad tartsd teljes ellátáson és az esetben, ha semmiféle jövedelme nem vonal, süketnéma lányáért az eltartási költségeket viseld és továbbá Reimoser lányától való négy unokájának neveltetéséről és eltartásáról, míg azok tizennégy éves korukat elérik, gondoskodjál.

Továbbá, hogy Rámor Károly sógoromnak és feleségének, aki nővérem, mint eddig a Haller-schlossban szabad lakást engedté, azt továbbra is tudd.

Végül még nemes jó szivedhez fordulok és pedig az esetre, ha fogadott fiunk, kedves unokaöcséd Georgievics-Weitzer Izidor Demeter őszinte szeretettel és a neked tartozó tisztelettel és hálával közeledik feléd, akkor te ne tartsd el magadtól, hanem éppen olyan szeretettel fogadd szívesen és barátságosan s nemes jó szivedben adj neki egy jó helyet.

Utolsó kérésem hozzád, hogy teljesítsd is kívánságaimat és ígérem neked, hogy jó szellemem mindig oldalad mellett lesz.

Jánosod.

Weitzer szobra — Aradé

Azokról a munkálatokról, amelyek most Grácban, Hallerschloss-ban és Weldesben Weitzer János hagyatéki ügyében folynak, terjedelmes és minden részében érdekes tudósítást kaptunk ma Grácból, egy ottani újságírótól, aki az Aradi Közlönyt erről, az Aradot olyan közönségre érdeklő eseményről állandóan tudósítja.

A tudósítás rendkívül elismerő és dicsőítő hangon szól Steinhardt Mór dr. munkájáról, a ki kiváló szaktudással, lelkiismeretességgel és ügyességgel dolgozik ott Aradváros közönségének érdekében.

Az alábbi tudósítás Grácból kelt vasárnap, e hó 19-én, s magyar fordításban így hangzik:

Grác, október 19.

Abból az esetből, amelyet itt bírok, — mondja tovább a tudósítás, — meggyőződhetnek az aradiak, hogy senki buzgóbban és lelkesebben nem képviselhetné az önk városának érdekeit, mint kiküldött képviselőjük: Steinhardt dr. Hivatalos dolgain kívül sikerült rábeszélnie az özvegyet arra, hogy az Weitzer Jánosnak életnagyságu, nagy műbecscsel bíró márvány mellszobrát, mely a híres Tilgner szobrászműve, — Aradnak ajándékozta oly célból, hogy az a városháza dísztermében felállítassék.

Nehezen ment a dolog, mert egyfelől az özvegy nem akart megválni a nagy szalonjának fődíszét képező szobortól, másfelől pedig a stájerországi orsz. múzeum igazgatója is kérte a szobrot műemlékként, nyomatékokat adván e kérelmének még avval is, hogy ha a szobrot megkapja, külön szobát ad a muzeumban a „Weitzer-gyűjtemény“-nek, melynek központi helyén állítatnék fel a szobor.

De győzelmet aratott Steinhardt dr. azzal az érveléssel, hogy méltóbb helye nem lehet a szobornak Aradváros közgyűlési terménél, hol az egybegyűlt törvényhatósági-bizottság fog mindenkor dönteni a nagy alapítvány kezelése és kamatainak hovaforvitása felett s így az alapító

— szobor képében — mindig jelen lesz s inspirálni fogja Arad képviselőit arra, hogy mindig az ő nemes intenciói szerint járjanak el.

Miután pedig Weitzer nagy spiritusista volt, ami a vasszekrényében talált iratokból állapítható meg, özvegye pedig szintén hajlik a miszticizmus felé, s órákat tölt gyönyörű házikápolnájában, mely az emeleti hálószoba mellett van. A Steinhardt által mondottak mély hatást keltettek az özvegyre, miután pedig a végrendelet szerint őt illeti meg a jog dönteni afelett, hogy az ingók közül az ő halála után mi jusson a muzeumnak, — úgy döntött, hogy a muzeum az özvegy halála után a szobornak szép kivitelű gipsz-modelljét kapja, melyet a Tilgner által készített agyag-modellről öntöttek, míg Arad város, ugyancsak az özvegy halála után, az életnagyságu márvány-szobrot kapja meg.

Ezzel azonban — írja a tudósító — még nem lett volna önkön segítve. Steinhardt dr. nemcsak a nagyértékű és műbecsű szobrot óhajtotta Aradnak megszerezni, hanem azt akarta, hogy a város takarítsa meg egy szobornak költségét, melynek felállítása a város részéről elementáris udvariassági kötelesség s mellyel nem várhat el évtizedekig, ameddig az özvegy még élhet.

Ezért a délután folyamán újból szóba hozta Steinhardt dr. a dolgot, s akkor, midőn Weitzer János életnagyságu olajfestésű arcképét nézték, hangsúlyozta az özvegy előtt, hogy nemcsak a különböző kisebb, hanem az a nagy élethű arckép is sokkal kellemesebben fogja őt életvidám férjére emlékeztetni, mint az a fehér márvány szobor, mely fehér színénél fogva inkább azt fogja eszébe juttatni, hogy elvesztette őt; továbbá előtte (az özvegy előtt) sem lehet közönyös az, hogy már a jelenlegi generáció ismerje színéről városuk nagy jóttevőjét, hogy már az alapítvány létesítésekor legyen közöttük, stb., stb.

Elmondta Steinhardt azt is, hogy tudomása szerint Arad város tanácsa előterjesztést fog tenni a közgyűlésnek arra, hogy a város egyik köztere, vagy főközlekedésű utcája Weitzer János nevére kereszteltesse el. Ezek és egyebek arra birták az özvegyet, hogy már most Aradváros rendelkezésére bocsátotta a szobrot.

Ezt az örömdetes eseményt megsüggönyözte Steinhardt dr. az aradi polgármesternek.

Folyik a leltározás.

A leltározás ma szünetel — vasárnap lévén — de a vasszekrényben talált iratokat Steinhardt Mór dr. és az özvegy képviselője: Panholzer dr. gráci ügyvéd négy órán át darabról-darabra átvizsgálták és találtak is okiratokat kintlevő követelésekről, melyek közül körülbelül 14,000 korona különböző követelés, míg egy körülbelül 26,000 koronás, Weitzer Jánosnak unokaöccse ellen fenálló (20,000 korona erejéig bekebelezett) követelésére nézve az összes érdekelték azt állítják, hogy azt Weitzer még életében elengedte.

Rendkívül lassítja a leltározást és a becslést az a körülmény, hogy minden egyes tárgynak a jelenlevő stájerországi muzeumi igazgató előbb megállapítja műbecsét és vajjon kívánja-e, hogy az a vég-

rendelet értelmében az országos muzeumban felállítandó *Weitzer-gyűjtemény*-be bekebeleztessek. Tényleg vannak nagybecsű régiségek, egyebek között egy *mumia-láb*, *egyiptomi sir-lámpa*, stb.

A Hallerschloz.

Ez a kastély csak két év óta van Weitzer birtokában. A városon kívül fekszik, körülveve nyári lakokkal, az ott kezdődő hegység alján. A kastély maga a XVI-ik század közepén épült, rendkívül szilárd, gót-stilű épület, a földszinti csarnokok és szobák mind gót boltíves menyezetűek, az emeleti termek menyezetei részint faberakással készültek, részint festettek; a nagy szalon menyezete gyönyörű stuck-munka, középátmérőjét allegorikus menyezet-kép foglalja el.

A kastély déli oldalán az épülethez tavaly hozzáépítettek egy nem egészen gót-stilű, földszint nyitott, az emeleten zárt erkélyt, melyből a sarok-szobába juthatni és a melyről igen szép kilátás nyílik úgy a kastély homlokzata előtt elterülő regényes, de meglehetősen elhanyagolt parkra, mint a romantikusan szép hegységre.

Az egész valóságos urilak, saját elektromos világítással, mely egy egész emeleti házat foglal el, a hol az áramfejlesztő-gép, egy Disszel-motor, kazán és az akkumulátor-telep van. Éjjel-nappal van áram minden helyiség, pince, istálló, kamrák, az összes gazdasági épületek mind villamvilágítással vannak ellátva.

Holnap, hétfőn este elkészül az ingóságok itteni leltározása, kedden az értékeket és követeléseket leltározzák és valószínűleg be is fejezik, mert már *Steinhardt* dr.-nak kezében van a radmansdorfi közjegyző végzése, mely a leltározásra határidőül *Weldesbe*, a helyszinre kedd reggeli 9 órát tűzte ki. *Steinhardt* dr. azonban táviratilag arra kérte a közjegyzőt, hogy halassa el azt szerda reggelre, mert különben *Halle-rshloss*-ba vissza kellene térniök a leltározás folytatására.

Öngyilkos fiatalasszony.

(Egy revolverlövés — két emberélet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 20.

Az aradmegyei *Berzova* községből megható tragédiáról értesít egy tudósítás. Egy fiatal, alig husz éves asszony, három évi boldog házasság után eldobta magát az életét s évvel együtt egy másik életét is. . . . Egy revolverlövés és két emberélet: az egyik alig volt hosszabb két évtizednél, a másiknak még kezdete sem volt. Megölte magát az anya s vele együtt olvágta életét egy kis csecsemőnek, amely még világra sem jött, amelyet méhében hordott. . . . Megható ez a tragédia minden részletében.

Azt telefonálja *Berzovai* tudósítónk, hogy ott ma délután *revolverrel* föbe lötte magát *Hodis* Zenó *Berzovai* kereskedő fiatal, 19 éves felesége: *Mark* Emma. Körülbeül három év óta van férjnél a tragikus sorsra jutott asszonyka, s ezóta férjével állandóan a legjobb, szinte példás családi életet élte. Nem zavarta meg ezt a békés családi életet semmi, annál meglepőbb s annál lesújtóbb volt tehát az öngyilkosság. Fokozza az esemény rejtelmességét és borzasztóságát még az a körülmény is, hogy az öngyilkos asszony *áldott állapotban* volt, közel az orvosmentes családi eseményhez.

Ezt az örömet ma szomorúságra váltotta

fel az anya. A legvidámabb hangulatban beszélgetett férjével a szobában, majd arra kérte az urát, hogy nézzen ki az udvarra, vajjon az ott dolgozó munkások befejezték-e munkájukat? A férj kiment a szobából az udvarra, ezalatt a fiatal asszony revolvert vett elő s avval föbelötte magát.

A golyó homloka közepén hatolt a fejébe s keresztül furva az egész koponyát, hátul kijött. A lövés zajára a férj besietett a lakásba — közlő sem gondolt arra, hogy öngyilkosság történt, — s mikor a szobába benyitott, ott találta feleségét, amint az haldokolva a szoba közepén összerogyott.

Hogy mi vihette a fiatal asszonyt ilyen állapotban az öngyilkosságra, — senki sem tudja. Legkevésbé a férj, akivel még szóváltása sem volt. Azt hiszik, hogy *ideges rohamban* követte el *Hodisné-Mark* Emma a borzasztó tettet, melylyel, tudhatja, két életnek vet véget. Épen azért, mert áldott állapotban képes volt fegyvert fogni maga ellen, — hiszik, hogy csak önkívüli állapotban követhette el a borzasztó tettet.

Az öngyilkosságról az esti órákban kaptuk a tudósítást s *Hodisné még akkor is élt*. Az orvosok véleménye szerint azonban életbenmaradása szinte teljesen ki van zárva, tekintettel arra, hogy a golyó olyan súlyos, erős sebet ütött a koponyán.

HIREK.

Az aradi új pénzügyigazgató.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 20.

Augusztus hónap óta, mióta *Beke* Károly, az aradi pénzügyigazgatóság vezetője elhunyt, betöltetlenül áll az aradi pénzügyigazgatói szék. Szokatlanul hosszú ideig elhúzódott az utód kinevezése, ami ebben az esetben azért sem volt indokolt, mert tudvalevőleg kevés idővel *Beke* Károly halála előtt hunyt el a helyettes pénzügyigazgató is: *Gál* Lajos. Olyan nagy forgalmu hivatalnál, mint az aradi pénzügyigazgatóság, megérezték ennek a két fontos munkaerőnek hiányát, a halálozások óta mégis két hónapnál több idő eltelt, kinevezés nélkül, a kombinációkkal.

Tudvalevő ugyanis, hogy az aradi pénzügyigazgatói állás megüresedése óta legalább öt variációban jelentkezett a kinevezendő új igazgató. Legtöbb valószínűséggel emlegették *Fekete* Benőnek, a szolnoki pénzügyigazgatónak, néhai *Beke* Károly sógorának nevét, szó volt azonkívül a gyulai *Csák* Györgyről is, s még egynehány névről.

A valóság azonban kikerülte ezeket a kombinációkat, amennyiben az aradi pénzügyigazgatói állásra nem az emlegetett jelöltek közül nevezett ki a pénzügyminiszter.

Fővárosi tudósítónk értesít ma arról, hogy Arad új pénzügyigazgatója *Farkas* György *pécsi* pénzügyigazgató lesz, aki áthelyezés útján kerül az aradi pénzügyigazgatóság élére. Tudósítónk értesülése szerint a kinevezés már befejezett tény, az a legközelebbi napokban a hivatalos lapban is meg fog jelenni, s *Farkas* Györgyhez már el is ment a minisztériumból a kinevezést tartalmazó okirat.

Az új pénzügyigazgató fitestvére *Farkas* Ernőnek, az aradi állomásfőnöknek.

— Az új szerb minisztérium. Mint egy belgrádi sürgöny jelenti, az új szerb minisztérium a következőképen alakult meg: elnök.

ség és közmunkaügy: *Velimirovics* Péter eddigi közmunkaügyi miniszter (radikális), külügy: *Antonics* Vása alezredes, eddigi hadügyminiszter (semleges), belügy: *Todorovics* Velimir koronaügyész (radikális), pénzügy: *Radovanovics* Milics egyetemi tanár (radikális), igazságügy: *Nincsiés* Aron eddigi igazságügyminiszter (haladóparti), közgazdaság: *Nikolics* György dr. eddigi miniszter (radikális), hadügy *Pavlovics* Milován tábornok (semleges) és közoktatásügy: *Markovics* Milenko tanár (haladóparti).

— A kereskedelmi miniszter Aradon.

Az Arad-Csanádi vasutak vonalain készülő motor-kocsi közlekedés élénk érdeklődés tárgyát képezi a kereskedelmi minisztériumban, ahol régóta érthető rokonszenvvel viseltetnek a rangban legelső magyar magánvasut fejlődése iránt. *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter közlő is megemlélni óhajtván az Acsev. motorforgalmát, *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, vezérigazgató előtt olyan kijelentést tett, miszerint az üzem megtekintésére *lejön Aradra*. Ez a látogatás természetesen nemcsak a vasuté lesz, hanem szólni fog az Arad városának is, melynek kereskedelmét és iparát még nem volt alkalma közlő látni *Láng* Lajosnak.

— *Matavovszky* Nándor temetése. A aradmegyei közkorház elhunyt nyugalmazott igazgató-főorvosát: *Matavovszky* Nándor dr.-t ma délután 3 órakor temették el a József főherceg-ut 17. számú házból. A temetésen nagy közönség vett részt, köztük küldöttségig az aradi orvos-egyesület és az orvos-szövetség aradi fiókja. Aradmegye törvényhatóságát *Urbán* Iván főispán, dr. *Dálnoki-Nagy* Lajos alispán, *Schill* József főjegyző, *Sorbán* János főispáni titkár és *Faragó* Isván aljegyző képviselték a temetésen. Megjelent ott még *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, *Fábián* László ny. főispán, *Salacz* Gyula orsz. képviselő, *Institoris* Kálmán polgármester, *Sarlot* Domonkos főkapitány, *Parecz* Gyula kórházi igazgató-főorvos, *Nachtnébel* Odön, *Kádas* Kálmán főjegyző, *Ottubay* Károly törvényszéki elnök, *Trutia* Péter dr., ügyvéd, *Issekutz* Károly dr., *Posgay* Lajos dr., *Tisch* Mór dr., *Löwinger* Miksa dr. és *Vas* Sándor dr. főorvosok, *Robitzek* Ágost, *Purgly* János, *Friebeisz* Miklós, dr. *Pfann* honvéd-orvos, *Leitner* Ernő dr. és *Öttös* Dániel dr. ker. orvosok, *Posgay* István dr., *Tadajdy* Sándor dr., *Visky* dr. és *Steinhaus* Emil kórházi orvosok, dr. *Baross* Ferenc főszolgabíró, *Benda* János kórházi gondnok, továbbá az orvosi kar: *Aussterweil* László dr., *Grossmann* Jakab dr., *Issekutz* László dr., *Hecht* Arnold dr., *Kronstein* Vilmos dr., *Polonyi* Jenő dr., *Székely* Inigó dr., stb. A temetési szertartást *Csák* Cirják rendfőnök végezte *Paszitny* Bonaventura és *Monay* Ferenc lelkészek segédletével. Az aradi orvosi kar nevében *Parecz* Gyula dr. kórházi igazgató-főorvos mondott bucsuztató-beszédet. A temetésen az aradi 48-as honvédek zászlójuk alatt, testületileg jelentek meg.

— A szerb trónörökös. Belgrádból, mint egy sürgöny jelenti, megcáfolják azt a hirt, hogy *Draga* királyné fivérét *Lunjevica* hadnagyot akarja trónörökössé kikiáltatni.

— Eljegyzések. *Neuman* Alfréd aradi gyártulajdonos, a *Neuman* Testvérek cég belfagya, eljegyezte Győr egyik legbájosabb fiatal hölgyét, *Friedmann* Stefi kisasszonyt.

Oláh Elemér aradi m. kir. pénzügyi fogalmazó, földadónyilvántartási biztos eljegyezte néhai *Markovits* Józsefnek, a csikmegyei havasi javak volt erdésze és gazdatisztje és özv. *Markovits* Józsefné született *Gál* Zsófiának leányát, *Bertát*.

Földvári Farkas szatmármegyei földbirtokos eljegyezte **Fleischmann Mór**nak, az Erber és Fleischmann-debreceeni nagykereskedő cég beltárgyjának leányát, Margit kisasszonyt.

— **A szepesszombati mandátum.** Ismeretes, hogy **Nosz Gyula** dr. szepesszombati mandátuma ellen tavaly petíciót adtak be, s a kuria még múlt év december 12-én elrendelte a vizsgálatot. A bizonyítási eljárás — a tanúk nagy számára való tekintettel — sokáig tartott, de eredménnyel nem kecsegtetett, mire a kérvényezők a petíciót visszavonták. A kuria most tartott ülésében a további eljárást meg is szüntette.

— **A nemzeti szövetség lobogója.** Az aradi nemzeti szövetség vaskos csomagot kapott ma Amerikából. A távoli világrészből jött postaküldemény tele volt újságokkal, folyóiratokkal, képekkel, melyek mind magyar érzésről szóló dolgokat mutattak be írásban és képben. A cleavelandi Kossuth-szobor leleplezését, és az amerikai magyaroknak küldött zászló felavatását örökítik meg a lapok, képek, melyeket az amerikai magyar egyesület küldött meg az aradi nemzeti szövetségnek. A lobogót, mint ismeretes, az országos nemzeti szövetség küldte Amerikába. A zászló költségére az aradi nemzeti szövetség is folytatott gyűjtést, mely 66 korona 30 fillért tett ki.

— **Uj jogtudor.** **Éles Bélát**, **Éles Ármin** előkelő aradi nagykereskedő, a kereskedelmi és iparkamara alelnökének fiát, szombaton avatták jogtudorrá a budapesti tudomány egyetemen.

— **Az aradi tanítóképzede és internátus** építése immár teljes erővel folyik. Az építkezést **Baumgarten Sándor** építésznek, a vallásügyi miniszterim országszerte ismert szakembernek művezetése mellett, az aradi **Fodor és Reisinger** mérnök-vállalkozó cég végzi. A munkák ellenőrzésére nézve a belügyminiszter megbízása folytán **Keller Izsó** kir. főmérnök, az aradi államépítészeti hivatal főnöke saját hatáskörében úgy intézkedett, hogy azzal **Petrovics Arzén**, királyi műszaki tanácsost, az aradi államépítészeti hivatal tagját bízta meg.

— **A nagyváradai iparos-gyűlés.** Az ipartelepek nagyváradai országos gyűlése ma befejeződött. A mai nap indítványai között legérdekesebb dr. **Barabás Béla** orsz. képviselőnek indítványa, amely arra irányul, hogy lépéseket tegyenek egy országgyűlési ipari-bizottság alakítása érdekében. A kongresszus **Láng Lajos** kereskedelmi miniszternek üdvözlő táviratot küldött, melyben régi és üdvös kívánalmainak teljesítését kéri és várja.

— **Ujabb katasztrófa Martinique-szigetén.** Mint egy new-yorki sürgöny jelenti, Martinique-sziget nyugati oldalán öt újabb kitérés történt. A kitérések nagyon vehemensek voltak, s az egész környéket lávafelhővel, tüzzel borították el. A veszedelemben 1300 ember pusztult el.

— **Egy képviselő balesete.** Ma este nyolc órakor, mint tudósítók sürgönyzi, **Eszterházy Kálmán** gróf országgyűlési képviselőt súlyos baleset érte Budapesten, a Népszínház-utcában. Egy kocsit elütötte a képviselőt, kinek balkarja erősen megsérült. A Royal-szállóban lévő lakására szállították.

— **Tiszti orvosi vizsga.** A legutóbb Budapesten tartott tiszti orvosi vizsgálaton **Kocsis Géza** dr. világosi községi orvost tiszti orvossá képesítette az országos bizottság.

— **Egy pángermán újság viszontagságai.** *Telesvárról* táviratozzák: a *Deutsches Tagblatt* című pángermán újság nyomda-személyzete ma megszüntette a munkát. A munkások husz korona minimális bért és kilenc órai munkaidőt követelnek. **Kramer Aibin**, a lap szerkesztője ezidő szerint izgatásai miatt fogházban ül, a

lap szerkesztője: **Kriesch Alajos** Nagyszébenből és Fehértemplomból segítséget kért, miután azonban eddig még nem kapott, az újság ma már nem jelenhetett meg. A közönség azt hiszi, hogy a sztrájkjal csupán palástolni akarták a lap megszűnését.

— **Milyen időnk lesz?** A szegedi *Meteor* írja: Az állandóbb kellemesebb időt a 17-iki csomópont erőhatása folytán jeleztem, amely be is állott s a később szüretelőknél e hónap második felében sokkal alkalmasabb, kellemesebb időt fog hozni, mint a milyenben a korai szüretelők e hónap első felében részesültek. Változások csak a 23. és 31-iki csomópontok erőhatás körében lesznek. Az előbbinek sincs erősebb jellege, de a 31-iki, ha napkitöréssel jár, a melegebb időt még novemberre is kiterjeszti, jól megnyújtva az idei őszi napokat. A most 16-án átfordult napfolt 28—29 óra tér ismét vissza, amelynek viselkedése a 31-iki napfogyatkozás alkalmával igen érdekes lesz, amennyiben ezen hatás folytán vagy összehúzódik, vagy széjjel hull, ami az ily egyenállások hatását szemmel láthatólag mutatja, amire felhívom az ez iránt érdeklődők figyelmét. A folt oly nagy, hogy kézi távcsövel is látható, csak erősen fekete vagy színes üveget kell tenni közvetlen a távcső szemlencséje elé.

— **Az aradi pékek mozgalma.** Az aradi pékmunkások holnap, kedden délután 5 órakor szakszabályozást tartanak, melyen a pékmunkások helyzetéről, a szervezkedéséről és a vasárnapi munkaszünetéről fognak tárgyalni.

— **A Szarazér-társulat** tegnap délután Szegeden ülést tartott. Ezen a felső érdekelttség részéről **Vancsó Gyula** radnai és **Salacz Gyula** aradi országgyűlési képviselők, az alsó érdekelttség részéről **Juhász Mihály** hódmezővásárhelyi polgármester és **Návay Tamás** földéaki nagybirtokos jelentek meg. A társulat legelső érdekelttsége, mielőtt még a szárazéri társulat megalakult, egy milliót költött viziművekre. Ezek azonban nem feleltek meg a kívánt célnak, minthogy a szárazéri vizek az alsó területeket rendszerint elöntötték. Hogy tehát ez ne ismétlődjék meg a jövőben, kiépítették a **Pécskai** és **sámson-apátfalva** főcsatornákat, mert így oldalvezetéssel elvezették a felülről jövő belvizeket, miáltal kétségen kívül megfeleltek rendeltetésüknek. Megjegyzendő, hogy ha itt lenn semmiféle csatorna nem lett volna, a társulatra hárult volna a szabályozás kötelezettsége. A szabályozás költségeit a társulati mérnökség 428.000 koronában állapította meg a legelső, ugynevezett közös árterületnek mikénti betudásával együtt.

— **Megkerült sikkasztó.** **Felberbauer Pál** posttagyakornok, ki a battonyai postahivataltól 7600 koronát elsikkasztott és megszökött, mint Szegedről sürgönyök, ma az ottani rendőrség-nél jelentkezett. A sikkasztót letartóztatták.

— **A May-féle bank új vezetői.** **May R. Miksa** bankár elhunytával vezető nélkül maradt a szegedi bankkáz. A budapesti kereskedelmi bank igazgatósága a bankház további vezetésére az elhunyt testvéröccsét, **May Gyulát**, ki több éven át az aradi ipar- és népbank pénzváltó üzletének volt vezetője és **Vayda Bélát**, a kereskedelmi bank tisztviselőit bízta meg, mindketőjüket egyenlő hatáskörrel.

— **A győri sztrájk.** A győri waggongyári munkások sztrájkja még egyre tart. A révfa-lusi munkások előtt ma elállták a győriek az utat, amiből összeütközés keletkezett. A küzdelemben asszonyok is résztvettek, kiket a munkások elverték. A gyár igazgatósága kijelentette, hogy a munkásokat egytől-egyig visszaveszi.

— **Gépnagy ügyvéd.** *Nyitra* írja: A minap egy különös ur érkezett Nyitra városába; nyaka körül valami gépezet volt elhelyezve, mintha csak kalodában lett volna. Sorra járta az ügyvédeket s mindenütt **Landauer dr.** lengbergi fiskálisnak adta ki magát.

— **Mi az a nyakán?** — kérdezték tőle.

— **Nyakegyenesítő gépezet.** Néhány évvel ezelőtt vasuti szerencsétlenség ért s kitért a nyakam. Meggyógyultam, de a nyakamon kell viselnem ezt a szerszámot.

Elpanaszolta, hogy balesete miatt tönkrement, mert munkára képtelen. Könyöradományt gyűjt most magának. Előmutatott egy halomajánló

levelet, a többi közt a pozsonyi ügyvédi kamara elnökét is. A nyitrai ügyvédek megszánták a lengbergi kartársat s bőségesen ellátták pénzzel. Egy nyitrai ügyvéd, a ki mégis gyanakodott rá, kérdezősködött a lengbergi ügyvédi kamaránál, vajjon ismerik-e **Landauer dr.-t**. Nyomban ez a rövid, de velős válasz érkezett: *Landauer közönséges csaló.* A nyitraiak följelentést tettek ellene a rendőrségnek, amely kutatja a gépnagy urat, a ki most valamelyik más vidék városban járhat. Ez a **Landauer** ugyanaz a csaló, akit tavasszal az aradi rendőrség csípett és büntetett meg. Azóta más három városból is érkezett hír a szédelgéseiről.

— **Malálosan megsebesült képviselő.** *Laibach*-ból táviratozzák: *Schusterchich* képviselőt, aki mai beszámolója után kocsin hajtattott haza, súlyos baleset érte. Utközben lovai megbokrosodtak, a kocsit felfordult, a képviselő pedig halálosan megsebesült.

— **Nevváltoztatás — háromszáz ezer koronaért.** **Hajdinák András** orszói, baranyamegyei lakos folyamodott a belügyminiszterhez, hogy engedné meg vezetéknevének „Szelier“-re való átváltoztatását. A belügyminiszter megtagadta a kérelem teljesítését. Nagyon helyesen. Ha valaki megváltoztatja a nevét, válasszon magyar nevet, nem pedig holmi „Szelier“-t. **Hajdinák András** szívesen választott volna magyar nevet, de kötve volt a „Szelier“ névhez. *Szelier* **András** orszói molnármester ugyanis végrendeletében 300.000 koronát kitevő vagyonát **Hajdinák** **Andrásnak** hagyta örökül, de csak azzal a feltétellel, ha fölveszi s holtig viseli az ő nevét. **Hajdinák** **András** másodszer is folyamodott a belügyminiszterhez s mellékelte a kérelméhez a végrendelet hiteles másolatát. Erre a belügyminiszter engedett a rideg hazafias fölfogásból. A napokban érkezett meg a belügyminiszter rendelete, mely szerint **Hajdinák** **András** vezetéknevének „Szelier“-re való átváltoztatását megengedte.

— **Tuan herceg kereskedősegéd.** Ha igaz, amit az *Indépendance Belge*-nek jelentenek, úgy a boxer-lázadás egykori vezérének: **Tuan** hercegnek csakugyan nem valami jól folynak a dolgai, úgy, hogy a kínai császár száműzte rokonát. Eddig is hittük, de általában úgy tartották, hogy ez a száműzetés csak színleges és **Tuan** herceg, habár távol az udvartól, most is turkál az élet gyönyörűségeiben. A belga lap azonban azt újságolja, hogy nem így van. A herceg kegyvesztése csakugyan súlyos. Nemcsak az udvarnál elfoglalt állását veszítette el, hanem minden vagyonát és uraságát is. **Kuan-Fu** tartományban él, még pedig állítólag egy tea-kereskedő üzletében alkalmazva, csekély fizetéssel. Sorsának e változása oly gyökeres és szokatlan, hogy mi nem is hiszük el.

— **Nyolcezer bűneset egy hónapban.** A magyar korona területén az összes csendőrségi kerületekben, a szabad királyi és rendezett tanácsú városokat kivéve, a következő bűncselekmények fordultak első szeptemberben:

Három felségsejtés, 2 királlysejtés, 1 hűtlenség, 1 lázadás, 20 hatóság elleni erőszak, 12 hatóság elleni izgatás, 2 levél- és távirati titok megsértése, amelyeket postai hivatalnokok követtek el, 4 hamis eskü és hamis tanúzás, 1 kettős házasság, 196 büntett és vétség az emberek élete ellen, 763 testisértés, 2335 lopás, 79 rablás, 42 sikkasztás, 78 csalás, 19 okirathamisítás, 615 gyújtogatás, 14 fegyveres erő ellen való büntett, 19 vallás elleni kihágás, 1026 közrend és közzsemérem elleni kihágás, 977 közegészség és testi épség elleni kihágás.

Elkövettek eszerint a múlt hónapban 4898 büntettet és 4188 kihágást s a kettőből együtt kiderített a csendőrség 8185 esetet. Letartóztattak 1694 embert. Följelentés 15.381 esetben történt. Mivel a csendőrség az összes esetekben 85 százalékban jár el sikerrel, működése eredményesnek mondható.

— **Az automobil a hadseregben.** A modern hadseregek ugyancsak szolgálataukba állítják a technika minden találmányát. A kerékpártól a léghajóig, a hordozható kútból a tábortábori kimenő-ig minden a katonaság harcra készségét szolgálja és nincs az a pénz a világon, amelyet a

hadügyminiszterek sajnálnának az újabb, meg újabb találmányoktól. Ebben a tekintetben a hadügyminiszterek, a legtehetségtelegebbek is, egészen egyenlők. A sorban elül jár Franciaország, ahol a hadsereg népszerűsége a legnagyobb áldozatokra készíti az adófizetőket. Németország szintén nem marad el semmiben, mert itt a császár parancsol mindebben, hadseregben, adóban, vérben. — Mi legvégül következzünk, de azért el nem maradunk. — Franciaország már régen alkalmazza személy- és teherszállításra egyaránt és ott a nagygyakorlatokon valóságos hemzsegek a motoros kocsik. — Németországban szintén behozták és most érkezett a sor reánk is. Előbb csak egyes katonai parancsnokok részére vettek néhányat, tavaly már a bécsi és budapesti élelmezési raktárak is kaptak egy-egy automobilt, az idek királygyakorlatok alkalmával már minden parancsnokság motoroskocsin inspicált, utazgatott, rendelkezett. A fontosabb jelentéseket is automobilon küldözgették, ami állítólag gyorsabban történt, mint akár lovon, akár biciklín. Egyben kipróbálták ezeket az automobiloikat arra nézve is, nem lehetne-e az összes tábori szükségleteket, mint a lisztet, cukrot, kávé, zabot, szénát, sütődéket is ilyen módon továbbítani a csapatok után. A kísérletek beváltak és most „studiumokat” folytat hadügyminiszterünk, miképpen lehetne az automobiloikat a hadsereg számára rendszeresíteni. Szinte bizonyos, hogy ezek a „studiumok” ismét pénzbe fognak kerülni. De hát Németországban van, Franciaországban van, mi sem maradhatunk el. Tudniillik: harcképességben. Mert másban mindenben elmaradhatunk.

— Nagy tűz egy sertés-szálláson. Kőbányán hétfőre virradó éjjel veszedelmes tűz pusztított: Bende György sertéskereskedőnek a Mázsa-tér 8. szám alatt levő sertés-szállása pusztult el. A hombár nádfődele néhány pillanat alatt lángbaborult és a felcsapó tüznylevek pirosra festették a sötét ég alját. A szálláson nagy riadalom támadt, mert a szeles időben attól lehetett tartani, hogy a tűz átsap a többi hombárra is. A szomszédos sertéskereskedelmi csarnokból nyomban értesítették a tűzoltókat; a X. kerületi központi és önkéntes tűzörségek vonultak ki. Ekkorára a szállás alkalmazottai kimentették az égő hombárból a sertéseket, az épület azonban teljesen lángban állott. A tűzoltók első sorban azon fáradoztak, hogy a tüzet el zigeteljék. A közeli hombárok tetejét folyton öntözték, hogy a ráhulló zsarátnok fel ne gyujtsa. Végül hosszas fáradozás után sikerült a szállás többi hombárját megmenteni. A tűznek amely félegy órától háromig tartott, nézőközönsége volt, a városból is sokan hajtatnak ki, mert a tűz nagy fényéből azt következtették, hogy az összes kőbányai sertés-szállások égnek. A kár nem nagy, mert csak egy hombár égett le és az biztosítva volt. A tűz keletkezésének az okát nem tudják.

— Mibe kerülnek a címek és rangok? A magyar cím és rangok után, a mennyiben azokat a felség nem díjmentesen adományozza, a következő illetékek járnak: Az udvari tanácsosi cím és rangért (jellegért) jár 42,000 korona, pusztán a címért 2500 korona, királyi tanácsos-ságért 1050, asztalnokságért 315 korona. Püspöki cím után 1260, apáti cím után 840, a kanonoki cím után 310 korona. Nemességi rangok után jár a grófi rangért új családnak 10,500 korona, a réginek 6300 korona, a bárói rangért új családnak 6300 korona, a réginek 4200, a nemességért 3150 korona. A díj valamennyi hiányzó fokozat után fizetendő úgy, hogy ha nem nemes grófi nyer, nemcsak grófi, hanem bárói és nemességi díjat fizetni is köteles. A Mária Terézia-rend vitzei a báróságért nem fizetnek s katonatisztek csak a díjak felét fizetik. Díjfizetési kötelezettség alá esnek a címerek egyesítése 1575 korona s a nemesi előnév adományozása 630 korona. A szent István rendért jár: a nagykeresztért 300, a középpért 200, a kis keresztért 100 arany.

— Félbemaradt betörés. Kohn Lipót buzsáki pusztáján a múlt éjjel betörést kísérelt meg *Muntyán Gábor*, egy gáji rovott életű telvaj.

Muntyánt tetten érte egy gáji rendőr, sikerült azonban elmenekülnie. ma azonban az egyik aradi detektív elfogta. *Muntyán* október 1-én szabadult a katonaságtól, ahol honvédszár volt.

— **Megszökött fegyverek.** *Kovács Rozália*, álnéven *Szabó Józsefné*, született *Simon Katalin* 54 éves napszámosnő megszökött a márianosztrai fegyházból. A szökevény 153 cm. magas, zömök testalkotú, arca szegletes, haja szőke, őszbevegyült, fogai hiányosak, bal hóna alatt nagyobb kinövés van. A szegzárdi törvényszék fegyházból is megszökött egy rab. *Kátai Imre* a neve, 40 éves rovott multu cipész segéd. 156 és fél cm. magas, testalkata alacsony, arcszíne barna, haja ősz, szeme sárga, jobb füle alatt sebhely van.

— **Temető a történelmi korszakból.** St.-Servoro mellett, Trieszt közelében, építés közben egy történelmi korszakból való temetőre bukkantak. — Ezt az ősrégi temetőt különben már ezelőtt két ízben fedezték föl és megállapították, hogy a temető Krisztus születése előtt több századon szolgált temetkezési helyül. Mikor aztán a rómaiak telepedtek meg ezen a helyen, ők is ide temetkeztek, a miről a temetőben talált különféle római ékszerek és fegyverek tanuskodnak. Így a többek között számos hamvvedret, gyöngyökszert, nyakéket, fülbevalót és finom művü email-ékszert is találtak. A történet előtti korszakból való sírgödörökben pedig, melyek a rómaiak sírjai mellett vannak, igen sok ősrégi karperecet, gyűrűt, csattot, kardot, lándzsát és bronz-sisakot leltek. A kiásott római temető hossza meghaladja a 250 métert. Eddig már hatvan sírgödört kutattak át. Az egyik sírban, amelyben nagy értékű emléktárgyakra akadtak, többek között egy bronzból készült orvosi műszert is találtak.

— **Dentolin fog-crémé** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszna, Aradon.

— **Mikor Aradról távozik, nem hagyja el** azért *Porter Vilmos Nagy Áruházát*. Egy öt filléres levelező lapon közölheti rendelkezését, melyet az áruház oly gondnal és figyelemmel eszközöl, mintha Ön személyesen is jelen lenne. Ha tehát valamire szüksége van (pd. most a hideg időjárásnál: téli árura), úgy írjon egy pár sort *Porter Vilmos Nagy Áruházának*, s nyugodt lehet az iránt, hogy minden tekintetben meg lesz elégedve. Szaporítani fogja azok számát, akik dicsérrel emlegetik ezt a modern áruházát. Telefon száma 324.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadónvatalát érdeklő megbízásokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Ellopott rendjelek.** *Kunovits Pál* kereskedősegéd ez év július és augusztus hónapjaiban *Fehér Samu* katonai egyenruha szállító cég üzletéből, a hol alkalmazva volt, több értékes aranyból készült rendjelet ellopott. A lopott rendjeleket: egy aranyból készült III-ad osztályú vaskorona rendet, két darab aranyból készült III-ad osztályú *Ferenc József-rendet*, egy bronz vaskorona rendjelt és egy ezüsből készült aranyozott koronás arany érdemkeresztet *S. Vilmos ékszerésznek* és *A. Jakab* nevű üzletvezetőnek adta el. A törvényszék vád tanácsa azonban csakis *Kunovits Pált* helyezte vád alá lopás büntetése miatt, a két orgazdasággal terhelt ékszerész ellen azonban az eljárást beszüntette. A budapesti törvényszék ma tartotta meg benne a főtárgyalást *Szabó Géza* táblabíró elnöklete alatt. A tárgyaláson a vádlott beismerte bűnét s azzal védekezett, hogy csekély keresetéből szülőit kellett eltartania s így nem volt soha sem pénze. Ez készítette a lopás elkövetésére. A törvényszék dr. *Gruber* alügyész vádját után *Kunovitsot* az enyhítő körülmények figyelembe vételével négy havi fegyháza ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Rablás a kukoricaföldön.** Ez év augusztus 31-én *Holecz Vince* 20 éves napszámos, *Schlezák István* 24 éves kocsis és *Kucsera István* 19 éves majoros kimentek ez utóbbi atyjának a régi keramit-gyár közelében levő földjére kukoricát törni. A három siheder azonban e munka helyett azzal töltötte el az időt, hogy az ott pihenő tót asztalos-legényt, *Szabó* Ro-

mánt lefogta s erőszak alkalmazása mellett kifosztotta. A szegény embertől 17 korona 12 fillért raboltak el, azután pedig a rabolt pénzzel elmenekültek. A kifosztott ember utána ment támadóinak s sikerült is őket elfogatnia. A budapesti büntető törvényszék rablás bűntettében mint tettestársakat helyezte vár alá a letartóztatott legényeket s bűnügyüket ma tárgyalta az esküdtszék *Zsitvai Leó* elnöklete alatt. A tárgyaláson, melyen a vádat dr. *Magyar István* kir. ügyész képviselte, vádlottakat pedig dr. *Bognár Mátyás*, dr. *Bleyer Samu* és dr. *Bossányi Iván* védők védték. *Holecz* és *Kucsera* vádlottak beismerésben voltak, *Schlezák István* ellenben tagadott, s tagadását azzal indokolta, hogy olyan részeg volt, hogy nem tudta mit csinálnak társai. A kihallgatott *Szabó* Román sértett, valamint a tanúk terhelőleg vallottak mind a három vádlottra, a kik közül *Holecz*nél meg is találták az elrabolt pénztárcát. A bizonyítási eljárás ezzel véget ért s a kérdések szövegezésére kerül a sor.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának, 1902. évi október hó 28 án, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaboknak.

A tanács javaslatba hozza, hogy:

1. A polgármester szeptember havi jelentése tudomásul vétessék. 2. A köz- és magán-hirdetések tárgyában alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott szabályrendelet hatályba léptetésére 1903. év január 1. kitűzessék. 3. Torontálvármegye közöngye által a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés mielőbbi felmondása és a határforgalom kedvezmény ürügye alatt üzött visszaélések gyökeres orvoslása iránt intézett felirat hason szellemű felirattal támogattassék. 4. Tolnavármegye közöngségének a baja-báttaszéki áthidalás tekintetében, a képviselőházhoz intézett felirata hasonszellemű felirattal támogatassék. 5. A Mènes-Magyarád hegyvidék kérelmének, az 1893. évi XXIII. t. c. s ennek végrehajtására vonatkozó rendelet módosítása iránt intézendő felirat tárgyában hely adassék. 6. A szeszes és égetett szeszes italok mérésével és kis mértékben elárúsításával, úgy a kávéház, kávéérés és fogadói iparnak a város területén való gyakorlására vonatkozó szabályrendelet, a jogi bizottság véleménye alapján módosítottassék. 7. Polgármester ur előterjesztésének, a beteg színészeket segélyző alap terhére rendelendő és kiszolgáltató gyógyszerek tárgyában hely adassék. 8. Az Aradmegyei gazdasági egyesület határozata, a május hóban Aradon tartózkodott angol gazdák ellátására utalványozott összegért nyilvánított köszönet tárgyában tudomásul vétessék. 9. *Lévai Ferencnek*, a város községi kötelékébe való felvétele tárgyában, beadott felebbezés elutasítottassék. 10. *Özvegy Frank Vilmosné* nek kilátásba helyeztessék, hogy amennyiben a magyar állam polgárságot megszerzi, a város községi kötelékébe felvétetik. 11. *Reppin Károlynak* kilátásba helyeztessék, hogy ha a magyar állampolgár jogot megszerzi, a város községi kötelékébe felvétetik. 12. Polgármester előterjesztése, néhai *Weitzer János* hagyatéka tárgyában.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 20.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék 4%	97.55
Magyar arany 4%	—
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	201.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	160.—
Osztrák papírjárdék	100.25
Osztrák járdék ezüst	100.25
Osztrák járdék arany	120.50
Koronajárdék	100.—
1860-iki államsorsjegyek	150.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1585.—

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás!

Battyányi-utca 23. számú házban egy 5 szobás lakás a szükséges mellékhelységekkel kiadó. 1766

Kereskedelmi érettségit tett

ügyes gyakornokot keresünk. Ajánlatokat „Gyakornok” jelligével a kiadóhivatal közvetít. 5035

Elveszett.

a vasuti pályaudvaron e hó 18-án délben 12 órakor egy ezüst tisztí láncz, 8 függővel; az egyik négy-szögletes ezüst delejtű, egy kis fényképes medál, mely egy császárszakálás férfit és egy nőt ábrázol, a harmadik egy szívárványozott üvegcsopot összefoglalva. A lánczra volt továbbá akasztva egy óra kulcs és egy háromsoros kis arany gyűrű, 3 rubin köfjével j b. ról-balról 3-3 sor gyöngy melyből egy sor hiányzik. Esetleg az azon nap állomásnál lévő hordárok, vagy rendőrök fölvilágosítást tudnak adni. Kellő jutalomba részesülne. Czim a kiadóhivatalba. 1827

Fiatalság

ki a magyar, német és román nyelvben teljesen jártas, kerestetik rőfös üzletbe. Czim: id. Werner Adolf. Uj Szt.-Anna. 1825

Betegtoló kocsi

uj, olcsón eladó. Boros Béni-tér 15. I. 12. 1821

Parketta

mintegy 60 m. I. oszt. száraz 5/16 méretű olcsón kapható a Boros Béni-tér 15. I. 12. 1820

Ügyes női ruhavarró,

ki női toilleket a legutolsó divat szerint izlésesen készít előkelő házakhoz előnyös feltételek mellett ajánlja magát. Szives megkereséseket a lap kiadóhivatala továbbít. 1829

3 nap alatt meggyógyul

a húgyszólyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi-órvosai gyakorlatban kipróbálva, a bécsi Közkórházban s a párisi Hopital-Mydi-ben vérhajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Átrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt. utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1853

Budapest, VIII. József-körút 53.

Telefon 137. sz.

Legjobb minőségű teljesen száraz I. oszt., 7 láb hosszú

tölgy szőlőkaró,

I. osztályú

bükk hasáb tűzifa, továbbá mindenféle tölgy vágott és faragott épületfák

a legjutányosabb árakban kaphatók

Kerskovitz Jg. és fiai

cézgnél

Aradon, Boros Béni-tér 11. sz.

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javitást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1782

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsi-
val is elvihetők a
tauczi országút melletti rak-
tárból. 704

Koszoruk

mindszentek és halottak napjára.

Nagy választék

fém-bádog és művirág koszorukban

jutányos árban.

ZIMMERMANN és EISELE

ARAD, Templom-utca sarkán.

Főnyeremény
esetleg
50,000 márka.

**Szerencse-
értesítő.**

A nyereményekért
az állam
felelősséget vállal.

Meghívó a Hamburg városa által biztosított pénzsorsjáték
nyeremény esélyeihez
amelyen feltétlenül

11 millió 202,000 márka

lesz mint nyeremény kisorsolva.

Ezen kiválóan előnyös pénzsorsjáték 118,000 sorsjegyet tartalmaz és nyereményei a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Jutalom	300,000 márka	16 nyerem. á	10,000 márka
1 nyeremény á	200,000 márka	56 nyerem. á	5000 márka
1 nyeremény á	100,000 márka	102 nyerem. á	3000 márka
1 nyeremény á	75,000 márka	156 nyerem. á	2000 márka
2 nyeremény á	70,000 márka	4 nyerem. á	1500 márka
1 nyeremény á	65,000 márka	612 nyerem. á	1000 márka
1 nyeremény á	60,000 márka	1030 nyerem. á	300 márka
1 nyeremény á	55,000 márka	20 nyerem. á	250 márka
2 nyeremény á	50,000 márka	77 nyerem. á	200 márka
1 nyeremény á	40,000 márka	36053 nyerem. á	169 márka
1 nyeremény á	30,000 márka	9989 nyer. á	150, 148, 115, 100 m.
1 nyeremény á	20,000 márka	10882 nyer. á	78, 45, 21 márka

összesen 59,010 nyeremény,

amelyek rövid idő alatt 7 részben feltétlenül kihuzatnak.

A főnyeremény az első osztálynál 50,000 márka, a 2-nél 55,000 márka, a 3-nál 60,000 márka, a 4-nél 65,000 márka, az 5-nél 70,000 márka, a 6-nál 75,000 márka, a 7-nél 200,000 márka és egy jutalom 300,000 márka, esetleg 500,000 márka.

Az első osztály huzása hivatalosan

október 28-án,

lesz megtartva. — A sorsjegyek árai:

egész eredeti sorsjegy csak 7 korona — fillér. 1815
fél eredeti sorsjegy csak 3 korona 50 fillér.
negyed eredeti sorsjegy csak 1 korona 75 fillér.

A következő osztályra a betétek valamint a hivatalos nyeremény jegyzéket amely Hamburg város címerével van ellátva, valamint a sorsolási tervzetet kívánatra ingyen és bérmentve előzetesen küldöm.

A nyeremény pénzek kifizetése és szétküldése azonnal és kizárólag általam történik a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalvánnyal kérek, esetleg utánvétellel is küldök. Kérem szives megrendelését — tekintettel a külsőben levő huzásra — azonnal, de legkésőbb

október 30-ig

hozzám bizalommal beküldeni.

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in HAMBURG.

Spiritus-izzólámpa. Minden régi petroleum lámpa átalakítható a szabadalmazott spiritus-gázgövel izzólámpává. Ára a teljes készüléknek (osomago-lás és bérmentes küldés 1. kor. 50 f. II.) 7 kor. 50 III. Külön elsőrendű transparenz izzótest 12 drb. 4 korona 50 III. Szesz izzófényű asztali lámpa 12 márka.

Képes prospektus ingyen. 1780

M. STEIN
Berlin W. Bülowstrasse 95/b.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Modern, alig használt

butorok,

villamos csillárok,

villamos

asztali lámpák,
szőnyegek, függönyök

legújabb szerkezetű nagy

Fénykép gép,

fürdőkályha, káddal „Neptun“

jutányos áron

eladók.

Bővebbet: Dengl Lajos urnál
Boros-Béni-tér 15. 1829

Ugyanott nagymenyiségű nyi-
tott üzleti állványok is kaphatók.

Egy

a jegyzői teendők minden ágában

teljesen jártas

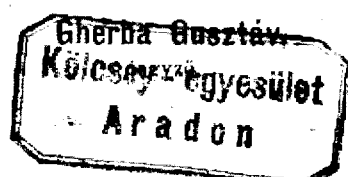
segédjegyző

Pankota község irodájában
havi 60 korona fizetéssel, mo-
sás és ágyneműn kívül teljes
ellátással

azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok alulirotnál nyűj-
tandók be. 1808

Pankota, 1902. évi október
hó 18-án.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe
ARADON,

csász. és kir. udvari szállító

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1502

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

MEGHIVÁS.

a Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntőde részvénytársaság Aradon

X. RENDES KÖZGYULÉSÉRE,

mely Aradon, a gyári irodaépület igazgatósági termében

1902. évi november hó 9-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése az elmúlt üzleti évről és a soproni gyár eladása folytani végleszárolásról. (alapsz 21. §.)
 2. A zárszámadások és mérleg előterjesztése, felülvizsgálása, a mérleg megállapítása és az üzleti eredmény feletti határozathozatal. (alapsz. 21. §.)
 3. A felügyelő-bizottság évi jelentése és ezzel kapcsolatban az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény feletti határozathozatal. (alapsz. 21. §.)
 4. A felügyelő-bizottság jutalombijának megállapítása. (alapsz. 31. §.)
 5. A felügyelő bizottság 3 rendes és 1 pótagjának választása. (alapsz. 29. §.)
 6. Az igazgatóság javaslata az alaptőkének 2,555.750.— koronára, és ennek folytán a részvények névértékének 50 korona lebélyegzése által 250 koronára leszállítása tárgyában.
 7. Az alaptőke leszállítása folytán az alapszabályok 6. §-ának megváltoztatása iránti határozathozatal.
 8. Az igazgatóság tagjainak újbóli választása. (alapsz. 23. §.)
 9. Esetleges indítványok az alapszabályok 21. §-a értelmében.
- Jegyzet.** Az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvények legalább nyolcz nappal a közgyűlés előtt a következő letéti helyeken letéteményezendők:
- Aradon:** Az „Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnál“ vagy
Budapesten: A „Magyar agrár és járadék bank részvénytársaságnál“ vagy
Bécsben: Schoeller és társa bankháznál.

1826

Az igazgatóság.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

2602

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.